

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AABENRAA STATSSKOLE

Årsskrift

Maj 1954

Adresseliste

Ved telefoniske eller mundtlige henvendelser til skolen eller kollegiet bedes nedennævnte træffetider venligst overholdt.

R e k t o r træffes på skolens kontor i reglen alle skoledage, undtagen tirsdag og lørdag, kl. 12,15—13,00.

J. M.: Nørrevang 9, telf. 3375.

Kj: Jørgensgård 46, telf. 2569 (regnskabsfører).

Kl: Reberbanen 43 II, bedst 18—19.

Bk: Forstallé 33, telf. 3849, bedst 18—19.

F: Kolstrup 37 b, telf. 2158.

Gj: Skovfennen 3, telf. 2811 (inspektor).

Bg: Jørgensgård 8 I, telf. 2907, bedst 18—19.

gh: Kystvejen 49 st.

J-J: Jørgensgård 42, telf. 3313, bedst 18—19.

I. P.: Tækkerløkke 32, telf. 3508, bedst 18—19.

Mo: Løgumklostervej 27, telf. 2971, bedst 18—19.

Li: Tofte 20, telf. 5074, bedst tirsdag 17—18.

Hh: Storegade 5, telf. 2149, bedst 18—19.

Gr: Skinderbro 12, telf. 2220.

Lg: Farversmøllevej, telf. 3940, bedst 18—19.

HA: Gammel Kongevej 60, telf. 3151.

VL: Jørgensmaj 1.

L: Lindsnakkevej 5.

Joh.: Langbjergvej 7, telf. 3444, bedst 18—19.

k: Forstallé 42.

joh: Langbjergvej 7, telf. 3444, bedst 18—19.

Kiil: Tøndervej 133, telf. 2475, bedst 18—19.

Lau: Haderslevvej 37, bedst kl. 17—18.

Pedel Holger Jensen, telf. 2611, efter kl. 14.

Skolens bomærke forestiller skibet »*Industria*« (= ved driftighed energi, iver, vedholdende flid). Det er tegnet i 1923 af tegneren *F. V. Hansen* på grundlag af en farvelagt tegning fra 1803, udført af en *matros* om bord på »*Industria*«, der førtes af *Frederik Fischers* fader, *capt. Fester Fischer* af Aabenraa. Matrosens tegning er siden skolens jubilæum i skolens eje.

AABENRAA STATSSKOLE

Årsskrift

Maj 1954

INDHOLD:

En røst fra fortiden	side	5
Årsberetning.....	-	16
Elevernes materiel.....	-	56
Indbydelse.....	-	67

EN RØST FRA FORTIDEN

Nedenstående er oversættelse af en tale, der holdtes som festtale ved en tysk Dybbøl-fest på »Colosseum« i Aabenraa d. 18. april 1914.

Taleren var overlærer Asmus Christiansen *), og hans tale er gengivet efter manuskript i »Apenrader Tageblatt« d. 24.—25. april samme år.

»Højtærede damer og herrer!

Da prøjsiske og østrigske tropper i februar 1864 rykkede herind og blev hilst som befriere af det store flertal af de gamle aabenraaere, bar vor by næsten ganske præget af en dansk by. Bortset fra nogle gamle, indmurede indskrifter var i byen selv alt dansk. Gaderne hed Storegade, Nygade, Wollesgyde o. s. v., og efter skiltene på husene at dømme fandtes i Aabenraa blot skræddere og snedkere o. s. v.; intet skilt med tysk indskrift var at finde. Kirke- og skolesproget, rets- og forvaltningssproget, der her altid havde været tysk, var nu dansk, ingen avis på tysk sprog måtte udkomme her, og i vor kirke hang stadig tre dannebrogspaner, nemlig på alterbilledet, på lysekronen foran prædikestolen og på skibet. Næsten intet erindrede altså om, at Aabenraa var en gammel tysk by. Da 13 år tidligere de tidligere tyske hertugdømmer efter den mærkværdige krig 1848—1850 med de tyske stormagters billigelse igen blev udleveret til Danmark, var det lige omvendt. Da var gadenavnene og firma-skiltene alle tyske, da fandtes der kun Tischler og Schneider, Schuhmacher og Bäcker i Aabenraa, da var der på stenene og korsene på vor kirkegård kun indskrifter på tysk sprog. Da var kirkens, skolens, rettens og forvaltningens sprog tysk. Kun menigmands omgangssprog var det platdanske, medens embeds-

*) Overlærer Christiansen var leder af »Knaben-Bürger-Schule«. Drengene kaldte ham »Schuster«, fordi han var af skomagerslægt.

Den tyske titel var og er *rektor*, d. v. s. leder af en folkeskole eller en mellem- og realskole, hvad man på dansk dengang kaldte *overlærer*, nu *skoleinspektør*.

Når lederne af danske skoler i Sydslesvig i dag kaldes rektorer, er det tysk sprogsmitte.

mændene og også mange borgere havde tysk hjemmesprog. Det højdanske sprog var for Aabenraa et fremmed sprog. Ligesom i provinsens vestlige del hos friserne var også her alt tysk, blot ikke det daglige omgangssprog.

Hvorledes havde et sådant skifte på den korte tid af 13 år været muligt?

Jo, det var resultaterne af det danske voldsherredømme i årene 1850—63. Og så findes der endda tyske aviser og tyske videnskabsmænd, der glat væk påstår, at trykket dengang intet var imod det, som den prøjsiske regering nu udøver i Nordslesvig. — Efter London-protokollen af 1850 og 1852 måtte Slesvig ganske vist ikke forenes med det egentlige kongerige Danmark, men at det alligevel skulle ske, derpå blev der arbejdet med gevalt, og den 15. november 1863 underskrev som bekendt — ganske vist efter lang vægren og bestemt imod sin vilje, på kommando af københavner-pøbelen, der foran slottet skreg: »Ned med kongen, den forræder.« — kong Christian IX den nye forfatning for Danmark og Slesvig, ved hvilken indlemmelsen faktisk blev fuldbyrdet, men krigen 1864 ganske vist også hidført.

Her i Aabenraa var det især to herrer, der drev daniseringsværket under højtryk: borgmester, justitsråd Lunn og sognepræst Andr. Leth. Provst var i danskertiden, såvidt jeg erindrer, pastor Hansen i Hjordkær, som imidlertid, så vidt jeg ved, aldrig har vist sig her som provst, hverken i kirken eller i skolen. Såvel borgmesteren, der tillige var dommer, fordi dengang justits og forvaltning lå i een hånd, som sognepræsten var fødte danskere og ikke valgte af borgerskabet, respektive menigheden, men indsatte af den danske regering. Jeg vil her strax bemærke, at de begge, bortset fra deres politiske og kirkelige standpunkt (iøvrigt) var eiderdanske, og pastor Leth var også grundtvigianer og lagde ikke skjul på, at han kun anså den danske kristendom for den sande kristendom. Det lærer man jo også på de grundtvigianske folkehøjskoler i Danmark, og hvad det fører til, viser følgende oplevelse af en dame i Aabenraa. En ung begavet pige fra landet, altså ikke just en lille dum bondetøs, hvis dømmekraft ikke rækker ud over næsetippen, havde besøgt en sådan folkehøjskole i Danmark og besøgte senere sin tante her i byen. I samtalens løb siger hun pludselig, naturligvis på dansk: »Men, tante, du er da ikke tysk.« Tanten svarer: »Jo, mit barn, det er jeg rigtignok, men hvorledes kommer du til det spørgsmål?« Da ser den unge pige helt sorgfuld på sin tante og siger grædende: »Men så kan du jo ikke blive salig, tante«. Her må man uvilkårlig tænke på slutningen af den i 1864 så bekendte spottevis om den døde

løve, hvor Søren Sørensen siger: »In Himmerig da kommt kein Preuss und auch kein Oesterrig hinein, da sitzt den tappre Landsoldat mit Søren Sørensen ganz allein.« Jeg sagde altså, at bortset fra deres politiske og kirkelige standpunkt var de to herrer, der regerede her i byen som zaren i Rusland, hædersmænd; og forhadte, som så mange danske embedsmænd og præster her i landet dengang var de ikke. Strax 1851 blev det danske sprog indført her i kirke, skole o. s. v. Det af de gamle Apenrader så forhadte navn »Aabenraa« blev strax fuldt ud brugt af pastor Leth, af borgmesteren cirka 5 år senere, af amtmanden (Landrat), så vidt jeg husker, slet ikke.

De tyske skiltes bortfjernelse fra husene blev simpelthen befaleet af borgmesteren. At indgive besværing mod en eller anden anordning nyttede ikke; borgmesteren var jo samtidig dommer, og enhver højere instans stod altid på embedsmændenes side. Den danske gudstjeneste blev nu hovedgudstjeneste. Efter London-protokollen skulle det tyske og det danske sprog være ligeberettigede, og tilsyneladende var de det også i vor kirke, men kun på papiret, i virkeligheden blev der kun prædiken på dansk. Den danske sogneprest Leth var en begavet prædikant, den gamle pastor Holdt derimod, der nu skulle prædike på tysk, kunne overhovedet ikke prædike. Han forelæste hver søndag for tomme bænke med monoton, utydelig stemme en prædiken. Den, der altså ville i kirke, og aabenraaerne var fra provst Rehoffs tid vant til regelmæssigt at gå til gudstjeneste, så at det lige til 1850 ikke var nogen sjældenhed, at siddepladserne på en almindelig søndag ikke slog til, skønt byen dengang blot havde godt og vel halvt så mange indbyggere som nu — den, der altså efter sin sædvane ville i kirke, var tvunget til at gå til den danske gudstjeneste. Pastor Holdt var naturligvis ikke grundtvigianer, og forholdet mellem de to pastorer ikke det bedste. Leth gik til alters i Løjt, Holdt i Bjolderup. Til 1851 var der også ved den danske gudstjeneste blevet sunget tyske salmer af den almindelige »Schleswig-Holsteinisches Gesangbuch«. Pastor Leth indførte nu naturligvis den danske kirkesang. Lige til for godt og vel 100 år siden var der aldrig blevet prædiken eller sunget dansk i vor kirke. Da blev der indført en dansk bi-gudstjeneste, men ikke for aabenraaerne, de ville også kønt have betakket sig, men, som det hedder i de endnu eksisterende akter, for sådant tyende, som ikke magtede det tyske sprog, fordi de stammede fra landet og delvis fra Jylland. Dengang havde alle bedrestillede borgere jord, de holdt køer, tildels også køretøj. Til udførelse af landarbejdet holdt man karle og piger udefra, og for disse tjenestefolk blev den danske prædiken indført. Denne såkaldte danske

bi-gudstjeneste, ved hvilken der altså blev sunget tysk, blev afholdt klokken 5 om morgenen, for at ingen på grund af sit arbejde, eller fordi han eller hun ikke ejede noget søndagstøj, skulle behøve at holde sig borte. Provst Rehhoff blev afsat allerede 1850 og døde som bekendt som sognepræst ved Michaëlis-kirken og senior i Hamborg. Han såvel som borgmester Schouw blev kun afsat, fordi de var tyske. En storm af harme brød løs, men det bekymrede den danske regering sig ikke om. 8 lærere fra byen, der underskrev en energisk protest imod denne »uhørte afskedigelse«, blev også afsat uden pension. 13 præster i provstiet vægrede sig af sympati for deres hidtidige provst ved »at bestige hans prædikestol«, og i 13 uger igennem måtte derfor den tyske hoved-gudstjeneste falde bort.

Pastor Leth indførte altså i 1851 den danske kirkesang her. Han udgav først selv en lille, dansk salmebog, som nok stadig findes i forskellige hjem i byen. Sådan så den ud. På titelbladet står: »Hundrede Psalmer til kirkeligt Brug, samlede og lempede (gesammelt og bearbejdet) af Andr. Leth, dansk Præst i Aabenraa. Pris indhæftet 8 Sk. Cour.« Den sidste sætning vidner om, at »Aabenraa« stadig var en tysk by. »Vis mig skattens mønt. Hvis er billedet og overskriften?« De tyske penge var her endnu i 1851 i brug, men snart blev den forhadte danske rigsmønt indført.

Den første søndag efter den danske salmebogs indførelse skete nu følgende: Pastor Leth havde den vane efter indledningen til prædikenen at lade synge et eller flere salmevers, som han angav fra prædikestolen. Han sagde altså: »Nu vil vi synge nr. fem og halvfjerdsindstyve, de tre første vers.« Alle så ganske forbavsede på ham, thi det forstod man ikke. Når man skulle tælle på dansk, blev nemlig — og bliver jo for det meste også endnu — fra 40 de tyske tal brugt, de danske tal fra 40 og opefter kendte ingen. Pastor Leth så sig nødsaget til at gentage: »Jeg mener nr. fünfundsiebzig«. Og nu kunne man tage fat. Senere gentog han straks nummeret på tysk.

Jeg har allerede omtalt, at der før 1848 kun fandtes tyske indskrifter på kirkegården. Det blev nu også på borgmesterens befaling anderledes — provst og kirkekollegium fandtes dengang ikke, borgmesteren var enehersker på alle områder. Her gik han nu knap så radikalt frem som med skiltene i byen. Nye sten og kors med tysk indskrift måtte ikke rejses, men de allerede bestående kunne foreløbig blive der, men ændringer og tilføjelser måtte kun foretages med borgmesterens billigelse. Imod ansete tyske borgere, der forholdt sig roligt, var han nu yderst elskværdig, fordi han vel håbede med tiden at drage dem over i den danske lejr, og med flere lykkedes det jo også.

Men han kunne under omstændighederne være meget uelsk-værdig. To eksempler turde vise det. En anset, tysk håndværker kommer til borgmesteren. Denne modtager ham meget uelsk-værdigt med de ord: »Aa, god dag, lille Petersen (sådan hed han ikke, men navnet er jo en biting), vær så god at tage plads; hvormed kan jeg tjene Dem?« På Aabenraa-dansk fremfører denne nu for borgmesteren sit ærinde. Hans fader var død og »aa e liigsten«, som på platdansk gravstenene betegnes, ville han jo gerne have navnet tilføjet med fødsels- og dødsdag på tysk, som det jo altid havde været skik i hans familie. »Jo, det må De jo så gerne, lille Petersen. Det glæder mig, at jeg kan gøre Dem en tjeneste.« Og glad gik borgeren derfra.

En arbejder, holstener af fødsel, har slået sig ned her og giftet sig. Flittig og solid som han er, går det ham godt. Men en dag må han til borgmesteren. Men næppe er han kommet ind ad døren, så farer borgmesteren løs på ham og siger: »Hvad vil De her, se, De kommer ud. De har jo tjent i oprørshæren«. Og uden at kunne fremføre sit ærinde, må manden gå.

Med de indmurede indskrifter på forskellige huse i byen skulle der gås frem på samme måde som med de tyske indskrifter på kirkegården. Nye tyske måtte ikke sættes op, de allerede eksisterende skulle efterhånden forsvinde. Således skete det f. ex. på Günderoths stiftelse. Det oprindelige beboelseshus blev nedrevet i slutningen af halvtredserne og genopbygget større. Det gamle hus havde kun front til Nygade, i Persillegade var der have. Amtmand v. Günderoth, anstaltens indstifter, havde bestemt, at stenen over indgangsdøren skulle »til evige tider konserveres derpå« og eventuel nøjagtig ligedan fornys. Sognepræst og magistrat skulle forvalte stiftelserne, og amtmanden håbede, at de til enhver tid ville trænge efter, at dette blev nøje efterlevet og intet foretaget derimod. Ikke desto mindre blev den endnu velholdte oprindelige sten, der endnu den dag i dag sidder over døren, ikke påny indmuret, fordi indskriften var forfattet på tysk, men en hel anden sten med dansk indskrift anbragt over indgangen. 1864 blev den straks atter fjernet og den gamle oprindelige sten, der endnu var bevaret, atter indsat. Tager jeg ikke fejl, ligger den danske sten endnu på stiftelsens gårdsplads.

De ovenud trøstesløse skoleforhold i disse 13 år vil jeg iaften ikke komme ind på. Jeg vil også kun ganske kort nævne, at man i halvtredserne også på alle byens pladser fjernede de til dels kønne brønde, der passede så smukt til de gamle, snævre og snoede gader og til de små gavlhuse med karnapperne i den gamle by, og at herved hele bybilledet blev spoleret. — Med tilslutning fra byerne, men d. v. s. ikke borgerskabet, men de

danske embedsmænd, som herskede der, blev i slutningen af hine 13 år jernbanen bygget sådan gennem Slesvig, at endelig ingen by blev berørt af den. Fra Rendsborg til Kolding lå der oprindeligt ingen by ved banen. Det hed sig, at den var billigere at bygge sådan. Ja, det tror jeg også. Men hvorfor blev det så ikke gjort ligesådan i Jylland. Den jydske hede var dog ikke dyrere end den slesvigske. Men ganske vist var byerne i Jylland danske, men i Slesvig alle uden undtagelse tyske.

Og nu også noget om krigsåret 1864. Krigens første afsnit forløb temmelig roligt for Aabenraa, først efter rømningen af Danevirke begyndte for vor by en yderst bevæget tid til største fryd for ungdommen. Vor by lå jo nærmest ved krigsskuepladsen foran Dybbøl og måtte — naturligvis bortset fra Sønderborg — bære de tungeste byrder. I månedsvis uafbrudt at have alle huse besat med kraftig indkvartering er jo ikke just behageligt, men højlig ønsket af ungdommen. Dertil kom, at alle byens skoler var forvandlede til lasaretter og en ordnet skoleundervisning udelukket. Beboelseshuset ved vejr møllen — møllen måtte stå stille — var ganske vist af byen lejet til skoleformål, men rummene slog langt fra til, var for små, lå til dels sådan, at den ene klasse kun kunne komme ud i det fri gennem en anden, og undervisningen således stadigvæk blev forstyrret. Også ved marcherende tropper, ved transporter af danske fanger fra Jylland og ved, hvad krigen ellers førte med sig, indtrådte stadig forstyrrelser. Dertil kom, at de danske lærere ikke mere havde nogen magt over ungdommen og vel heller ingen lyst til at undervise. Den øverste drengelærer, Hansen den ældre, blev vanvittig straks efter prøjserne indrykning og døde på et sindssygehospital på Sjælland.

Den 7. februar, det var fastelavnssøndag, kom de sidste danske tropper herigennem. Det var de afdelinger, der skulle til Jylland for at forsvare fæstningen Fredericia. De befandt sig i en trøstesløs tilstand. Ro fandt de intetsteds, og vejret var som bekendt så ugunstigt som muligt. Ikke spor af orden, forskellige våbenarter blandet mellem hinanden. Fodfolket benyttede en extra til tilbagerykningen anlagt vej, der førte fra slottet vest om byen over engene. Her blev den kaldt »æ rederadevej«. De medførte på bondevogne vældige masser af hø og halm fra magasinerne ved Danevirke. Disse vogne måtte køre gennem byen, fordi broerne over vandløbene vest for byen kun var let byggede. Pludselig stoppede vogntoget nord for byen, hvor tropperne igen kom ud på chausséen, og holdt længe uden at kunne komme frem eller tilbage i hovedgaden. En borger i Storegade, der stod i sin husdør for at se på historien, spurgte den unge landmand, der netop holdt ud for hans dør,

hvorfra de kom og hvorhen de skulle. Ja, de kom jo fra Danerike, hvorhen de skulle, vidste de ikke. Jeg vil sige Dem noget, sagde borgeren, de tager jer med til Fredericia, og så kan I se, hvordan I kommer tilbage. Ikke så længe krigen varer i alt fald. Ja men, sagde bonden, hvad skal vi gøre. Ved De, hvad jeg gjorde i Deres sted, jeg ville smide alt det kram — og han pegede på vognens indhold — på gaden og så en, to tre lige omkring hjørnet af Pottergade, fare lige ud mod vest gennem skoven og så holde til venstre oppe på bakken. Sådan kommer De syd på, og danske tropper træffer De ikke der mere. Bonden så fremad og bagud. Af ledsagemandskabet var ingen at se. De var vel rykket ud mod nord for ikke at falde i prøjsisk fangenskab. Hurtig ud med det hele på gaden og væk gennem Pottergade. Da de andre karle så det, gjorde de det samme, og den ene vogn efter den anden forsvandt ad Pottergade, over Kirkepladsen, over Nørretorv, gennem Vestergade o. s. v. Nu er enhver borger jo forpligtet til at fjerne, hvad der ligger på gaden foran hans hus, og vor snedige borger begyndte straks med hjælp af sine børn o. s. v. at slæbe alt ind på sin gårdsplads. Naboerne gjorde det samme og fra sidegaderne hjalp man til, enhver slæbte alt, hvad han kunne få fat i, ind i sit eget hus. Snart var det groveste arbejde gjort, det sidste kunne enhver feje sammen foran sit eget hus, og da beboerne fra Nygade endelig kom for også at snappe noget af byttet, var det for sent. Nu havde den danske militærforvaltning også her i byen oprettet store magasiner og opstabet vældige mængder af halm og hø i Damms toft — nord for borgerskolen — og i Ahlmannsgård — nu Andersen og Christiansen —. De, der hidtil intet havde fået eller mente at kunne bruge mere, hentede nu der efter behag. Da viste justitsråden sig i Ahlmanns gård med sin adjudant, den ellers så frygtede politibetjent Hans Conrad, og sagde: »Men folkens, hvad tænker I dog, det går dog ikke, hvad skal prøjserne sige, når de nu kommer.« Men ingen brød sig nu om de to herrer, de havde udspillet deres rolle, og i et nu var magasinerne forsvundne.

Således sørgede den danske militærforvaltning for, at aabenraaerne fik hø og halm til den prøjsiske indkvartering. Næppe var de erobrede forråd bragt i hus, før et dansk espingol-batteri — en slags kuglesprøjte efter fransk mønster — jog gennem byen fra nord. Kanonerne syntes at være ved godt mod og sang deres espingol-sang med omkvædet: »Vore lette espingoler skyde tresindstyve skud«. En lille stund efter kom de jagende i rasende fart tilbage og råbte: »De kommer, de kommer.« Det måtte jo være prøjserne eller østrigerne, og de handlende begyndte at dekorere deres butiksvinduer med blå-hvid-

røde bånd og stoffer. Kort efter klokken 2 rykkede da også tropper ind fra syd, men oh ve, det var danskere, en bataillon infanteri, ikke som tropperne om morgenen i uorden, men stramt marcherende. På torvet gjorde de holdt, og soldaterne kunne i ro og mag på nærmeste hold betragte de handlendes smukt pyntede vinduer; men de tog tilsyneladende ingen notits deraf. Efter cirka et kvarters forløb marcherede de mod Haderslev uden sang og klang. Førerens forhandling med borgmesteren havde vel ført til det resultat, at det var klogest ikke at blive her. De havde ellers godt kunnet hvile ud her, thi prøjserne kom ikke endnu, og borgerne havde gerne huset dem en nat, halm i tilstrækkelig mængde var jo tilstede. Det var de sidste danske tropper i Aabenraa.

Om tirsdagen, altså den 9. febr., om formiddagen lød pludselig råbet: Prøjserne er der. Børnene stormede med hurra ud af alle skoler, og folk skyndte sig ud i det fri. Gaderne fyldtes, hallerne, og ikke røverbander, men glade mennesker drog omkring og sang stadig atter den hidtil forbudte Schleswig-Holstein-sang, og ingen justitsråd eller Hans Conrad viste sig. Alle var pyntet med blå-hvid-røde bånd eller sløjfer. Ned fra mange huse vajede de forlængst færdigsyede blå-hvid-røde eller sort-rød-gyldne (de gamle tyske forbundsfarver) faner. Nu kom også by-orkestret og satte sig i spidsen for optoget. På Søndertorv, hvor der dengang endnu ikke stod nogen fredseg, men hvor den gamle brønd havde stået, på hvilke der før 48 stod en figur, der forestillede kong Christian I med en pergamentrulle i hånden, hvorpå man læste ordene: Up ewig ungedeelt — gjorde man holdt og proklamerede hertug Friedrich. En begejstring som på den dag havde Aabenraa aldrig oplevet. Men hvor var prøjserne? Om formiddagen var blot tre kyrasserer kommet sprængende gennem byen, var vendt om ved Nørreport og igen redet mod syd. Om eftermiddagen ankom en eskadron kyrasserer, der tog opstilling foran rådhuset. Deres fører overtog da på rådhuset af borgmesteren ledelsen af byen, og borgmester var nu, så længe krigen varede, den tyske pladskommandant. Borgmester Lunn havde udspillet sin rolle og rejste til Danmark. Pastor Leth var allerede før krigens begyndelse flyttet dertil. Præsteboligen stod tom og blev straks af militærmyndigheden indrettet for lasaretforvaltningen og felt-apoteket. Om onsdagen rykkede det 4. fodfolksgarderregiment ind, og borgerne fik den første prøjsiske indkvartering. Stadig drog tropper af alle våbenarter gennem byen. Snart også østrigere.

I slutningen af marts var de store belejringskanoner opstillet foran skanserne, og daglig lød kanontordenen over fjorden til os. Prins Friedrich Carl flyttede sit hovedkvarter fra Gråsten hertil og boede som bekendt i agent Bruhns hus på torvet.

Agent var dengang en titel. På torvet spillede om aftenen flere regimentsorkestre og tilsidst var der stor tappenstreg gennem byen. Når vejret tillod det, stod de høje herskaber ofte blandt publikum på torvet og røg papir-cigaretter, som man dengang endnu ikke kendte her. Når tiden tillod det, opholdt prinsen sig meget på Nymølle hos kaptajn Bruhn. Bekendt er dennes tur med prinsen til Barsø.

Den 18. april var en mandag. Efter den lange hårde vinter var foråret kommet og vejret smukt. Om søndagen havde feltpræsten, der prædikede hver søndag i kirken, hentydet til den forestående storm på skanserne, men at denne var umiddelbart forestående, anede man ikke. Om natten blev der slået generaludrykning, men det var ikke noget usædvanligt under krigen. Men da så tropperne ikke vendte tilbage, da om morgenen hovedgaderne i byen og Sønderchaussé var besat med bivuakerende tropper, og da det endelig blev bekendt, at prinsen om natten var taget syd ud af byen, da mærkede man, at noget særligt forestod. Imidlertid drønedes kanonerne som hver dag over fjorden, og alt syntes derovre at tage det sædvanlige forløb. At kanontordenen pludselig kl. 10 tav, var heller ikke noget særligt. Ved middagstid indtraf pludselig efterretning om den glørrige storm på skanserne og hilstes med jubel. Men det var ikke som i 1870, da efterretningen om Sedan kom. Den danske krønike om skansernes uindtagelighed blev ikke her taget for rede penge. Glæden fik også snart en bitter bismag ved de mange vogne med sårede, der sydfra uophørligt kørte ind i byen. De svært sårede på bårer i lukkede sygevogne, de letsårede lagt på halm i bondevogne, sædvanligvis en prøjsler og en dansker side om side. Alt det var jo ganske vist ikke noget nyt, men i sådan mængde dog. Enhver fik også snart nok at gøre i sit eget hus. Stadig nye tropper rykkede ind i byen og måtte anbringes her, så at alle huse snart blev belagt med indkvartering til lige under taget. Man trøstede sig med, at det kun ville være for een nat; men tropperne blev liggende dagevis. Snart opklaredes sagen, da man hørte, at den gamle konge selv kom hertil for personligt at hilse på sine Dybbøl-stormere. Hvor paraden skulle holdes, og om kongen ville komme ind i selve byen, blev hemmeligholdt. Man måtte under krigen altid regne med, at danske krigsskibe kunne løbe uhindret næsten ind i fjorden og beskyde byen, som det var sket i 48-krigen. På Sønderchaussé ved siden af huset tilhøjre for Aarupvejen, hvor der dengang lå en høj sandbakke, var der for alle tilfældes skyld indrettet kystbatterier. Men under krigen skete denne gang intet. For alle tilfældes skyld blev der af byen rejst en kæmpemæssig æresport ved vejmøllen, flankeret af præjsiske

og østrigske flag. Paraden fandt som bekendt sted på en mark bag Lundsbjerg kro fredag d. 22. april. Det var den danske og til 1867 også vor Store Bededag. Vejret var herligt, det rene Hohenzollern-vejr. Om morgenen marcherede tropperne med fuld musik ud af byen og de omliggende landsbyer op på parademarken, ikke i paradeuniform, men i storm-uniform og med de erobrede faner. Alle, som på nogen måde kunne, gik med. Kongen ankom hertil fra Flensborg over Gråsten og Dybbøl. Stikbanen Rødekro-Aabenraa blev først åbnet 1868 og det tilfældigvis netop ved kong Wilhelm, der netop den dag rejste herfra til Tønder med banen. Under troppernes og civilbefolkningens brusende hurra og til tonerne af Dybbøl-marchen kørte kongen ind på parademarken. Efter en kort tale til hans krigere blev navnene på de tapreste blandt de tapre læst op og (de) trådte hen til kongen, der egenhændigt hæftede ordener og ærestegn på deres bryst. Hvidklædte æresjomfruer fra byen, smykket med blå-hvid-røde skærf, og en borgerdeputation fik lov til at hylde kongen og bringe ham byens tak.

Hans majestæt udtalte sin anerkendelse af den venlige modtagelse og forplejning af hans tropper i Aabenraa. Senere bestemte han som bekendt, at Aabenraa skulle forblive garnisonsby, og så længe den gamle kejser levede, blev garnisonen her, skønt troppernes logi især efter stormfloden i 1872 var meget mangelfuld. Da der så i 1888 måtte bygges en ny kaserne, og dette ikke skete her, men i Haderslev, fordi — som det hed sig — »Aabenraa viste sig lidet imødekommende«, så tror jeg, at vort byråd i denne henseende ikke kunne handle anderledes. Vor by havde i 64 båret krigens byrder uden at knurre, og at Østersøens vilde vover ødelagde den gamle kaserne ved Rådhusgade, det kunne byen ikke gøre for. Den prøjsiske stat kunne dog bedre bygge en kaserne end Aabenraa, især i de år, da byens hovedindtægtskilde, skibsbyggeriet, døde hen, da de stolte barkskibe af træ, der blev bygget her, blev fortrængt af jernskibe.

Kongen besteg så igen sin vogn og til tonerne af »Heil dir im Siegerkranz« og til mængdens brusende hurra kørte han til Flensborg for der at bestige sit tog.

Jeg slutter med et ord af geheimejustitsråd, professor, dr. Zorn i Bonn, en født bayrer, der som elev i et bayersk gymnasium har oplevet det store »Völkergewitter«, som han kalder det. Han siger: Kunne den generation, der nu står i årenes folkekraft, gøre sig en klar forestilling om tilstandene i vort fædreland før disse hændelser, da var det slet ikke muligt, at vore forhold politisk idag igen var så trøsteløse«.

Overlærer Christiansens festtale giver et ypperligt tidsbillede — ikke så meget just af den tid, han skildrer, som af hans egen tid. Tiden 1850—1864 har han, der er født i 1848 og altså var barn dengang, ikke stort større forhåndskendskab til end vi hundrede år efter; men den stemning, hvori man i Aabenraa fejrede Dybbølslagets 50-års-dag, kommer så tydeligt frem, at talen i sig selv har værdi som tidsdokument fra 1914.

Talens på visse punkter ubehjælpsomme form bidrager her til, og det var fristende at kommentere den i alle enkeltheder. Det ville være morsomt at pille hans åbenbare misforståelser fra hinanden. Hans foragt for det daglige omgangssprog er vi i vor tid ikke i stand til at fatte; vor respekt for det naturlige modersmål har han ikke kendt. Hans komisk-naive skildring af grundtvigianismen, hans ligefremme forsvaret for selvtægt fra borgernes side, hans ejendommelige skildring af jernbanebyggeriet og adskilligt andet ville det være helt fornøjeligt at trævle op. Det kunne også være helt spændende at tilføje, hvad han overser, f. ex. at byens slesvig-holstenske, hertugbejestrerede tyskhed kvaltes i prøjservælde allerede under selve krigen, hvad de ledende åbenbart har forstået (jf. flagene ved den ubenyttede æresport ved Søndermølle), men hvad byens borgere ellers nok endnu ikke begreb (jf. de slesvig-holstenske skærf, som »æresjomfruene« bar ved paraden).

Mest interesse ville det vel have at analysere den latente antiprøjsiskhed, som den kvalte slesvig-holstenisme efterlod sig, og som her kommer — halvt ufrivilligt — til orde i omtalen af kaserne-spørgsmålet. Og allermest spændende var det vel at finde ud af stemningsbaggrunden for talen: »den »politiske trøstsløshed« i kejsertidens Tyskland, som omtales til sidst.

Men kommentarer ville føre for vidt på årskriftets begrænsede plads, og overlærer Christiansens ord må derfor tale for sig selv — bl. a. også være et vidnesbyrd om, hvor lang virkning danske fejltagelser i århundredets midte havde, men især jo være et levende vidnesbyrd om, at det sete afhænger af øjnene, der ser.

Uendelig langt borte synes os året 1914 at ligge, en fjern, fjern fortid! Og så længe er det siden, at denne tale blev holdt, at mange måske vil tro, at den slet ikke kommer os ved i dag.

Man kunne fristes til at citere Paludan-Müllers ironiske ord:

»Her ender min fortælling, og moralen
jeg overlader hver at drage frem.
Erindrer blot, at Kina er dens hjem,
om o s naturligvis er ikke talen«.

GB.

*Modersmål er vort hjertesprog.
Kun løs er al fremmed tale.*

A B E N R A A S T A T S S K O L E er en fuldstændig højere almenskole. Den har en 4-årig mellemskole, en 1-årig realklasse, et 3-årigt gymnasium af nysproglig retning og et 3-årigt gymnasium af matematisk-naturvidenskabelig retning.

I gymnasiet optages i reglen elever, der har bestået mellemskoleeksamen, idet det af disse kan kræves og af elever, der ikke har bestået mellemskoleeksamen, altid vil blive krævet, at de består en optagelsesprøve. For at blive optaget i det nysproglige gymnasium må eleven have bestået en mindre prøve i latin, der ikke kræves af, men anbefales elever, der søger optagelse i det matematisk-naturvidenskabelige gymnasium.

I mellemskoleklasserne kan optages elever, der ved en prøve godtgør, at de er i besiddelse af de til pågældende undervisningstrin svarende kundskaber. I 1. mellemskoleklasse optages elever fra folkeskolen i 11-års-alderen efter en prøve iflg. kgl. anordning af 24. marts 1920:

1. *Dansk, mundtlig.* Der kræves af eleven sikker, flydende og forstandig oplæsning af et stykke læst prosa; desuden skal han (hun) prøves i oplæsning af et stykke ulæst fortællende prosa, som efter indhold og sprogform må antages at ligge indenfor hans alderstrins sædvanlige fatteevne, og vise nogenlunde sikkerhed deri. Efter oplæsningen må han, vejledet ved eksaminators spørgsmål, kunne genfortælle, hvad han har læst, og vise, at han forstår det. Han må kunne udenad nogle enkelte, væsentlig fortællende digte og være i stand til at gøre rede for deres indhold. Ved samtale på grundlag af det læste skal eksaminator tillige forvise sig om, at han har øvelse i at finde hovedleddene i en sætning og i at kende de vigtigste ordklasser og deres bøjning.

2. *Dansk skriftlig.* Han må uden væsentlig fejl i retskrivningen kunne skrive et i omfang passende stykke, som dikteres langsomt for ham med angivelse af skilletegnene, og som ikke indeholder sjældne ord eller ordforbindelser. Fremdeles må han være nogenlunde indøvet i at kunne gengive i skrift et ham fortalt eller langsomt forelæst fortællende stykke, som ikke er synderlig langt, og hvis sætningsbygning og indhold er let fatteligt. (Det fordres ikke, at eleven skal kunne anbringe skilletegn).

3. *Regning.* Prøven skal være både skriftlig og mundtlig. Eleven må kunne den lille tabel med *sikkerhed* og have *lærdighed* i at løse opgaver i de fire regningsarter med benævnte og ubenævnte hele tal samt kunne anvende disse regningsarter på simple opgaver i reguladetri. Han må endvidere have kendskab til brøkbegrebet i almindelighed og kunne addere og subtrahere ensbenævnte brøker. Han må også kende decimalbetegnelsen og kunne foretage addition og subtraktion af decimalbrøker samt multiplicere sådanne med en hel multiplikator og dividere dem med en hel divisor. Hovedregning må han kunne udføre sikkert og hurtigt med mindre tal.

4. *Skrivning.* Han må kunne skrive latinsk skrift tydeligt og nogenlunde pænt i en bog med pen og blæk, såvel enkelte bogstaver og ord som hele sætninger, der fylder en linje eller derover. Ligeledes skal han prøves i afskrift af et kort stykke efter en bog.

5. *Religion.* Eleven må have lært de vigtigste fortællinger af hele den bibelske historie at kende gennem mundtlig fortælling eller efter en let og kortfattet bibelhistorie samt kunne nogle få letfattede salmer. Der må kun prøves i det sidste forberedelsesårs pensum.

6. *Historie.* Han må have læst eller mundtlig fået meddelt et efter tidsfølgen ordnet udvalg af fortællinger om hovedpersoner og hovedbegivenheder fra hele fædrelandshistorien og frit kunne genfortælle deres væsentligste indhold. Der må kun prøves i sidste forberedelsesårs pensum.

7. *Geografi.* Han skal på grundlag af landkortet, med eller uden hjælp af en lille lærebog, have vundet et ret fyldigt kendskab til Danmarks geografi og ligeledes, om end i mindre omfang, til Norges og Sveriges. Fremdeles må han have lært at orientere sig på en globus og et europakort, så at han kender verdensdelene og de store verdenshave samt har en oversigt over Europas vigtigste lande og disses hovedstæder.

8. *Naturhistorie.* Han skal gennem iagttagelsesundervisning have vundet kendskab til en del, dog ikke ret mange, hovedtyper af dyre- og planteverdenen, særlig til vore egne husdyr og vore vigtigste nytteplanter.

Ved undervisningsministeriel bestemmelse dispenseres der fra prøven i religion, historie, geografi og naturhistorie, men det forudsættes, at eleven har lært det til anordningen svarende pensum i disse fag.

Skolen er altid gerne beredt til at give nærmere oplysning.

Ved optagelsesprøverne i 1954 havde opgaverne i skriftlig dansk og regning følgende ordlyd:

Diktat.

Den sidste lørdag / i juli / fik min legekammerat og jeg / lov til at besøge / mine bedsteforældre, / der bor på en gård / 15 km fra mit hjem. /

Vi fik vældig travlt / med at få cyklerne i orden, / og efter mid-
dag / kørte vi hjemmefra / i strålende solskinsvejr. /

Da vi nåede vort mål, / viste det sig, / at man havde ventet på os /
med aftensmaden. / Forsinkelsen skyldtes, / at vi var blevet op-
taget / af en fodboldkamp, / og den rullende bold / fik os til / helt
at glemme tiden. /

Vi skyndte os at spise, / og bagefter foreslog / min ældste fætter, /
at vi skulle rejse / det nye telt, / som han havde fået / i fødselsdags-
gave. /

Det var vi straks parate til. / Da teltet var slæbt frem, / viste min
bedstefader os, / hvor vi måtte anbringe det. / Først blev underlaget /
bredt ud på jorden / og teltets nederste kant / fastgjort. / Derpå blev
teltstængerne rejst / og snorene anbragt. /

Med lidt besvær / lykkedes det. / Vejret havde været smukt / hele
dagen, / og derfor besluttede vi / at sove ude. / Men da det kom til
stykket, / var det næsten umuligt / at falde i søvn / af spænding. /

Genfortælling.

Den trofaste hund.

En ung mand var på besøg i Paris, og der boede han hos en onkel,
der var købmand. Den unge mand havde sit soveværelse på tredje
sal, og en nat, da han sov der med sin hund, som altid fulgte ham,
udbrød der brand i værelset ved siden af. Hunden mærkede straks
brandlugten og prøvede øjeblikkelig at vække sin herre ved at sætte
forpoterne på hans bryst. Manden vågnede, men da han ikke forstod,
hvad dyret ville, faldt han i søvn igen. Så trak hunden tæppet af sin
herre, som dog atter døde hen. Først da hunden greb fat i mandens
skjorteærme, forstod han, at der var fare på færde.

I samme øjeblik brød flammerne ind i værelset. Nu blev manden
lysvågen, kom hurtigt op af sengen og for hen til vinduet, hvor han
blev set af nogle mennesker, der havde samlet sig på gaden foran
huset. Brandmændene anbragte en stige mod husets mur, og både
den unge mand og hans trofaste ven blev reddet ud af det bræn-
dende hus.

Regning

A

Nr. 1. a) $45 \text{ km } 19 \text{ m} + 79 \text{ km } 780 \text{ m} + 1 \text{ km } 4 \text{ m} + 33 \text{ m} +$
 $4 \text{ km} + 7 \text{ km } 806 \text{ m} =$

b) $324 \text{ kg } 64 \text{ g} : 41 =$

Nr. 2. Fru Holm havde i løbet af en uge fået følgende varer hos
mælkemanden:

Søndag: 2 l mælk, 2 dl fløde, $\frac{1}{2}$ kg smør.

Mandag: $1 \frac{1}{2}$ l mælk.

Tirsdag: $2 \frac{1}{2}$ l mælk, 2 dl fløde, $\frac{1}{2}$ kg smør.

Onsdag: $1 \frac{1}{2}$ l mælk.

Torsdag: $3 \frac{1}{2}$ l mælk, $\frac{1}{2}$ kg smør.

Fredag: 2 l mælk, 4 dl fløde.

Lørdag: $2 \frac{1}{2}$ l mælk.

a) Hvor meget havde fru Holm købt af hver slags?

Mælken kostede 56 øre pr. l, fløden 33 øre pr. dl og
smørret 7,50 kr. pr. kg.

b) Hvor meget lød regningen på?

Nr. 3. Vognmand Sørensen fik en dag besked om at hente 11 800
mursten på et teglværk. — Hver sten vejede 2,345 kg.

a) Hvor mange t i alt?

Vognmanden havde 2 biler, som han sendte af sted. Den ene chauffør fik besked om at køre 4 læs. Hans bil tog hver gang 3 t mursten.

Den anden bil kunne tage 2 t hver gang.

b) Hvor mange gange kørte den sidste bil med fuldt læs?

c) Hvor meget kom det sidste læs til at veje?

- Nr. 4. 7 stykker snor, hvert på 1 m 5 dm 7 cm, knyttes sammen til et reb. Hvor mange m bliver rebet, når hver knude formindsker dets længde med 11,5 cm?

B

Nr. 1. a) $437 + 18,9 + 67,92 + 9 + 0,08 + 8,709 =$

b) $9 \text{ kg } 983 \text{ g} + 5 \text{ kg } 76 \text{ g} =$

Gang resultatet (facit) med 87.

- Nr. 2. Peter blev sendt til banken for at hente for 50 kr. småpenge. Han fik følgende:

2 kr. i 1-ører

3 » i 2- »

5 » i 5- »

10 » i 10- »

15 » i 25- »

og resten i 1-kroner.

På vejen hjem regnede han ud, hvor mange mønter han havde fået i alt.

Hvor mange blev det?

- Nr. 3. Frugthandler Jensen købte sidste uge 1200 appelsiner for en gennemsnitspris af 20 øre pr. stk.

a) Find indkøbsprisen.

Frugthandleren solgte $\frac{3}{5}$ af appelsinerne for 30 øre pr. stk. Resten blev solgt til en kilopris af 1,60 kr., og frugthandleren regnede med, at der gennemsnitlig gik 6 appelsiner pr. kg.

b) Find den samlede salgspris.

- Nr. 4. En tømmersvend skal bruge 6 brædder à 1 m 80 cm. Han henter derfor på lageret 1 bræt, der måler 2 m 7 cm, 1 bræt, der er 3 m 78 cm, samt et bræt, der er 5 m 85 cm. Hvert savskår er 1 mm bredt.

Hvor meget levnes af hvert af de brædder, der blev hentet på lageret?

De skriftlige opgaver er fælles for Aabenraa kommunale mellem- og realskole og Aabenraa Statsskole, de skriftlige prøver finder sted samtidig og de mundtlige omtrent samtidig. Der er truffet aftale om, at dersom der ved statsskolens prøver består flere elever, end der er plads til, vil den kommunale skole tage imod de overskydende.

Skoleafgifter

Skoleafgift betales efter forsørgerens skatteindtægt efter følgende skala:

Af en statskattepligtig indkomst på	I gymn. og realklasse for hver elev	I mellem- skoleklasse for hver elev
6.050— 7.000 kr. incl. svares	3,75 mdl.	2,50 mdl.
7.050— 8.000 — — —	5,00 —	3,75 —
8.050— 9.000 — — —	6,25 —	5,00 —
9.050—10.000 — — —	7,50 —	6,25 —
10.050—11.000 — — —	8,75 —	7,50 —
11.050—12.000 — — —	10,00 —	8,75 —
12.050—13.000 — — —	11,25 —	10,00 —
13.050—14.000 — — —	12,50 —	11,25 —
14.050—15.000 — — —	13,75 —	12,50 —
15.050—16.000 — — —	15,00 —	13,75 —
16.050—17.000 — — —	16,25 —	15,00 —
17.050—18.000 — — —	17,50 —	16,25 —
18.050—19.000 — — —	18,75 —	17,50 —
19.050—20.000 — — —	20,00 —	18,75 —
20.050—21.000 — — —	21,25 —	20,00 —
21.050—22.000 — — —	22,50 —	21,25 —
22.050—23.000 — — —	23,75 —	22,50 —
23.050 og derover	25,00 —	24,00 —

Har en forsørger flere end 1 barn, som er under 15 år, eller som er over denne alder og nyder undervisning i en offentlig højere almenskole, nedsættes skatteindtægten med 1.000 kr. for hvert barn over det første; dog kan ingen skatteindtægt over 7.000 kr. bringes ned under 6.050 kr.

Afgiften svares ordentligvis fuldt ud for hvert barn i skolen. Forsørgere, hvis indtægter ved de foran anførte fradrag er nedbragt til den i skalaen angivne laveste indtægtsgruppe, svarer dog kun skoleafgift for 1 elev; er afgiften bragt ned til den næstlaveste gruppe, svares afgiften kun for 1. og 2. barn o. s. v.

Ved forsørgere forstås forældre, adoptivforældre og stedforældre. Undervisningsministeriet er bemyndiget til, når en elevs plejeforældre påtager sig at udrede skoleafgiften for eleven, at bestemme, at afgiften beregnes efter plejeforældrenes forhold.

Afgiftsåret regnes fra 1. august til 31. juli. Afgiften for en elev fastsættes for et afgiftsår ad gangen og under eet for hele året.

Afgiften fastsættes af afgiftsnævnet og meddeles hver enkelt afgiftspligtig ved skoleårets begyndelse.

Afgiften forfalder til betaling den 30. september for månederne august—oktober, den 30. november for månederne november—januar, den 28. februar for månederne februar—april og den 31. maj for månederne maj—juli og skal betales kvarstalsvis. Afgiften forfalder til udpantning, hvis den ikke er betalt i den efter forfaldsdagen følgende måned.

Betalingen sker til skolens konto i »Den Nordslesvigske Folkebank« eller til postgiro nr. 34 440.

Eksamensgebyr, der erlægges i marts måned, andrager for alle elever

1) ved indstilling til studentereksamen:	24 kr.
2) » » » realeksamen:	16 kr.
3) » » » mellemskoleeksamen:	8 kr.

Forsikringspræmie, 50 øre pr. elev, opkræves 1. 9. Eleven er for dette beløb ulykkesforsikret i undervisningstiden, ved sportsstævner, under skoleudflugter og undervejs til og fra skole. Forsikringen omfatter kun legemsbeskadigelse.

Legater, understøttelser og præmier.

- I. *Aabenraa Amts Skoleråd* besluttede d. 26. marts 1953: indtil videre at stille et beløb på 4000 kr. årlig til rådighed som støtte særlig i de første studieår til værdige og trængende studenter i skolerådskredsen, som søger videreuddannelse på højere læreanstalter, på betingelse af, at fordelingen foretages af skolerådet efter indstilling fra skolens rektor, og at understøttelse ydes af en sådan størrelse, at den virkelig betyder noget — ikke under 500 kr. årlig. Ansøgningskema fås på skolen.
- II. »*Aabenraa-Samfundets Jubilæums-Legat af 23. August 1945*« uddeler hvert år renterne af 20.000 kr. Bestyrelsen består af rektor (formand), kontorassistent W. Nørsgaard og fru amtskontorchef Caspersen. Regnskabet føres af skolen. Ansøgningskema fås på skolen.

- III. »Den Sønderjydske Fonds Aabenraa-Studenters-Legat« uddeles af legatbestyrelsen. Opslag sker på skolen og landets højere læreanstalter i maj. Ansøgningskema fås på skolen.
- IV. »Aabenraa-Værelset« på studenter-kollegiet ved Århus universitet opslås ledigt hvert år i maj. Det bortgives af Aabenraa byråd efter indstilling fra skolen. Ansøgningskema fås på skolen.
- V. *Kai Brundstrups Mindelegat*. Bestyres af rektor med bistand af direktør *Osvold Sørensen* og student *Børge Skaarup* og skal tilfalde tidligere elever, fortrinsvis realister, der søger handelsuddannelse. Regnskabet føres af skolen. Ansøgningskema fås på skolen.
- VI. *Oplægspenge og stipendier* uddeles hvert år af rektor efter indstilling af skolerådet. Beløbet stilles til rådighed af ministeriet. Ansøgningskema fås på skolen.
- VII. »Lærernes 5. Maj-Legat til Minde om Jes Peter Asmussen, Knud Andersen og Henning Fischer« uddeles hvert år på skolens fødselsdag. Legatet bestyres af rektor og uddeles af skolerådet og kan ikke søges.
- VIII. *Aabenraa amtsskoleråd* uddeler hvert år efter indstilling fra skolen til elever ved skolen indtil 2.000 kr., idet der, alt andet lige, vil være at tage særligt hensyn til elever, der bor langt borte fra skolen. Ansøgningskema fås på skolen.
- IX. »*Aabenraa boghjælp*« er en selvejende institution, der udlejer skolebøger til elever i Aabenraa Statsskole. Elever, der ønsker at få mulighed for at leje bøger, må henvende sig til lektor Kjeldsen og få tilsendt ansøgningskema. De vil da, når dette er indsendt, få nærmere underretning.
- X. *Strucks legat* giver hjælp til underhold, forsørgelse og undervisning af trængende, forældreløse børn, eller, såfremt sådanne ikke findes, børn af værdige, trængende forældre i Aabenraa, samt til sådanne børns faglige uddannelse eller studiehjælp. Legatets adresse er: Rådhuset, Aabenraa, hvor også ansøgningskema kan rekvireres.
- XI. *Aabenraa købstadkommunes studie- og uddannelsesfond* yder lån til lav rente, eventuelt rentefri, undtagelsesvis tilskud som hjælp til ubemidlede unge kvinder

eller mænd fra Aabenraa, der søger uddannelse på fagskoler, højskoler, seminarier, universiteter, andre læreanstalter eller på anden måde. Fondens adresse er: Rådhuset, Aabenraa, hvor også ansøgningsskema kan rekvireres.

- I. *Amtsskolerådets studiehjælp* tildeltes *Merret Gribsvad* (S52) med 1000 kr., *Vagn Outzen* (S53) med 1000 kr., *Chresten Petersen* (S52) med 500 kr. og senere på året *Kresten Work* (S51) med 1000 kr.
- II. *Jubilæumslegatet* tildeltes *Tove Riishøjgaard* (S53) med 150 kr., *Ingeborg Petersen* (S53) med 150 kr., *Helga Schmidt* (S53) med 350 kr. og *Chresten Petersen* (S52) med 350 kr.
- III. *Fondslegatet* tildeltes *Else Toft* (S52) med 600 kr., *Ingeborg Petersen* (S53) med 250 kr. og *Chresten Petersen* (S52) med 150 kr.
- IV. Aabenraa-værelset er der i år disponeret over af universitetet i Århus.
 - V. *Kai Brundstrups mindelegat* er tildelt *Jens Jørgen Lorentzen* med 150 kr.
- VI. *Oplægspenge* er henlagt for *Hans Boll Johansen* (IIIm) med 200 kr., *Poul-Otto Nissen* (IIIm) med 300 kr., *Ole Riis* (IIIm) med 300 kr. og *Sven Caspersen* (IIIIm) med 200 kr. Understøttelse af samme bevilling er tildelt *Inger Outzen* (IIs) med 300 kr.
- VII. 5.-maj-legatet tildeltes *Erik Jakob Petersen* (S52).
- VIII. *Amtsskolerådets skolehjælp* tildeltes *Erik Nissen* (IIIm) med 150 kr., *Evald Petersen* (Im) med 100 kr., *Harry Schmidt* (Ra) med 150 kr., *Chr. Toft Thomsen* (Ra) med 100 kr., *Karl Christensen* (Rb) med 150 kr., *Preben Nielsen* (Rb) med 50 kr., *Knud Boisen* (4c) med 100 kr., *Birgit Closter* (4a) med 100 kr., *Gerda Madsen* (4a) med 100 kr., *Irene Dahl* (3a) med 150 kr., *Hans Jürgen Schmidt Meyer* (3c) med 100 kr., *Jens Aage Madsen* (3b) med 150 kr., *Birthe Jespersen* (2a) med 150 kr., *Hans Peter Nielsen* (2a) med 100 kr., *Preben Madsen* (2a) med 100 kr. og *Kjeld Schmidt* (2b) med 150 kr.
- IX. *Aabenraa Boghjælp* har i 1953/54 udlejet i alt 4.938 bøger til i alt 253 elever. Boghjælpen har fået pengestøtte af *undervisningsministeriet* og af *Sparekassen for Aabenraa By og Amt*. Boggaver er ydet af *Steffen Bjørn Hanssen*, *Bodil Kahlke*, *Tyge Buchreitz*, *Annemarie Danholdt*, *Børge Rasmussen*, *Else Ross*, *Elisa Dall*, *Emil Bundesen*,

Ursula Schnoor, Birgit J. Hansen, Oluf Friis Møller, Carl Ludvig Callsen, Fin Anderson, Anne Christine Bladt, Ina Toft, Jørgen Kischinsky Hørk, Leo Matthiesen, Vagn Madsen, Helene Kindberg, Grethe Rasmussen, Peter Damm, Tove Nielsen, Ketty Jeppesen, Preben Kruhl, i alt 197 bøger. Boghjælpen takker for gaverne.

- a. *Henning Fischers Mindepræmie* tildeltes *Aage Vognsen*, Ra.
- b. *Aabenraa Statsskoles Samfund's hæderspræmier* tilfaldt *Ingeborg Petersen* (IIIIs) og *Bent Sørensen* (Rb).
- c. *Præmier for godt arbejde i skoleåret 1952/53* tildeltes *Anne Marie Glistrup*, IIIs (engelsk), *Vagn Outzen*, IIIs (fransk), *Tove Riishøjgaard*, IIIs (dansk), *Holger Hansen*, IIIs (religion), og iøvrigt følgende: *Børge Petersen*, IIs, *Flemming Wollesen*, IIs, *Nils Færge*, IIm, *Karen Møller*, Is, *Inge Flemming Nielsen*, Is, *Tove Nielsen*, Is, *Ole Riis*, Im, *Peter Kragh*, Im, *Hans Johansen*, Im, *Inger Margrethe Hell*, Ra, *Ulla Petersen*, Ra, *Bodil Holdt*, 4a, *Peter Jensen*, 4a, *Lis Midtgaard*, 4c, *Birthe Gribsvad*, 4c, *Asmus Brodersen*, 3b, *Rigmor Christensen*, 3b, *Poul Nørgaard Christensen*, 3b, *Inger Jessen*, 3c.

Skolenævnet

Skolenævnet består af fru amtskontorchef Caspersen, sparekassekasserer Nis Jørgensen, proprietær J. P. Møller, sognepræst S. Riishøjgaard, valgt af forældrene, lektor, frk. Bisgaard og lektor P. Gjøng, valgt af skolerådet, og rektor (født formand). Sparekassekasserer Nis Jørgensen er medlem af afgiftsnævnet, pastor Riishøjgaard formand for »Aabenraa Boghjælp« og fru Caspersen medlem af bestyrelsen for jubilæumslegatet.

Lærerkollegiet

Fagfordelingen i skoleåret 1953—54.

Rektor, cand. mag. *Georg Buchreitz* (GB):

da I(4), hi Rb(2), 2b(2), 1a(2), 1b(2)..... 12 timer

Lektor, cand. mag. *J. Maltbæk* (JM):

geo IIm(2), 4b(2), 3c(2), 1a(2), 1b(2), nat Ra(2), Rc(2),

3a(2), 3b(2), 2b(2), 1a(2), 1b(2) 24 »

Lektor, ex. lærer, cand. phil. <i>Th. Kjeldsen</i> (Kj):	
fys Ra(2), 4c(2), 2b(2), 1a(2), mat IIs(2), Ra(6), 1a(5),	
skr. Ra(2), Rb(2), Rc(2)	27 timer
Lærer, mag. art. <i>J. W. Klinkby</i> (Kl):	
eng IIs(5), IIm(2), Im(2), Rb(4), Rc(4), 4b(3), 4c(3),	
3a(3), ty IIIs(4)	30 »
Lektor, cand. mag. <i>Peter Beck</i> (Bk):	
rel 4a(1), 3a(2), da II(4), Ra(4), 3a(5), 1a(6), ty 4a(4),	
IIm(1)	27 »
Lektor, cand. mag. <i>Aage Færge</i> (F):	
fys Rb(2), 4b(2), mat IIIIm(6), Rb(6), 4b(6) 3a(6)	28 »
Lektor, cand. mag. <i>P. Gjøng</i> (Gj):	
fr. II(4), I(5), Ra(5), lat IIIs(3), IIs(4), Is(4), 4c(4)	29 »
Lektor, cand. mag., frk. <i>A. Bisgaard</i> (Bg):	
geo Ra(2), 2b(2), nat IIIs(4), IIIIm(4), Rb(2), 4a(2),	
4b(2), 4c(2), 2a(2), hdg Rabe(2), 4ab(2), 1b(2)	28 »
Lektor, cand. mag. <i>K. Krogh</i> (gh):	
mat IIm(6), 4c(6), 3b(6), 2b(5), gy III—II(4), Rb(4)	31 »
Lektor, cand. mag. <i>G. Juul-Jørgensen</i> (J-J):	
fys IIIIm(6), IIm(6), 1m(6), Rc(2), 3a(2), mat Rc(6)	28 »
Lektor, cand. mag. <i>Ingeman Pedersen</i> (IP):	
da Rc(4), 2a(4), ty Rc(5), old III(1), II(1), I(1), hi III(4),	
I(3), Rc(2), 4a(3), 3a(2), 2a(2)	32 »
Lektor, cand. mag. <i>H. Moos</i> (Mo):	
da 2b(4), eng IIIs(5), Is(5), Ra(4), 2a(3), 1a(5), 1b(5) ..	34 »
Lektor, cand. mag. frk. <i>Julie Lindballe</i> (Li):	
fys 4a(2), 3b(2), 2a(2), 1b(2), mat Im(6), 4a(6), 2a(5),	
geom Rabc(2)	27 »
Lektor, cand. mag. <i>P. F. Hahnemann</i> (Hh):	
da 4b(5), 3b(4), eng 3b(3), 2b(3), ty IIs(4), Rb(5),	
4b(5), skrivn 3bdr(1), tilsyn med korsang III—I(1),	
4abc(1)	31 »
Lektor, cand. mag. <i>F. V. Gerdes</i> (Gr):	
geo IIs(2), Is(2), Im(2), Rb(2), Rc(2), 4a(2), 4c(2), gy	
I+Rc(4), 4c(4), 2a(3), 2b(3), 1b(3)	31 »
Adjunkt, cand. mag. <i>A. C. Lindgaard</i> (Lg):	
da III(4), Rb(4), ty 3a(4), fr III(4), Rb(5), Rc(5), lat	
4ab(4)	30 »
Adjunkt, ex. lærerinde, frk. <i>E. Hopf-Andersen</i> (HA):	
da 4c(5), gy III—II(4), I+Rc(4), Rab(4), 4c(4), 1a(3) ..	24 »

Adjunkt, cand. mag. <i>P. Vestergaard Larsen</i> (VL):	
ty Is(5), Ra(5), 4c(4), 3b(4), gy III—II(4), 4ab(4),	
3ab(4), la (3)	33 timer
Adjunktaspirant, cand. mag. <i>Aage Laursen</i> (Lau):	
rel III(1), II(1), I(1), 4b(1), 4c(1), 3b(2), 2a(2), 2b(2),	
1a(2), 1b(2), hi II(3), Ra(2), 4b(3), 4c(3), 3b(2)	28 »
Mellemskolelærerinde, ex. lærerinde frk.	
<i>S-H v. Lachmann</i> (L):	
ty 2a(5), 2b(5), mat 1b(5), pigeregning Ra(4), Rbc(4),	
skrivn. 3a dr(1), 2a(1), 2b(1), 1a(1), 1b(1)	28 »
Mellemskolelærer, ex. lærer, cand. phil.	
<i>E. Johansen</i> (Joh):	
geo 3b(2), 2a(2), tegn Ra(2), Rb(2), Rc(2), 4ab(1), 4c(1),	
3a(1), 3b(1), 2a(1), 2b(1), 1a(2), 1b(2), sløjd 4ab(2),	
4c(2), 3a(2), 3b(2), 2a(2), 2b(2), 1a(7) 1b(2)	36 »
Timelærerinde, ex. lærerinde, fru <i>S. Kristensen</i> (k):	
hdg. 4c(2), 3a(2), 3b(2), 2a(2), 2b(2), 1a(2), gy 3ab(3)..	15 »
Timelærerinde, gymnastiklærerinde, fru	
<i>I. Johansen</i> (joh):	
gy 4ab(4), 2a(3), 2b(3), 1b(3)	13 »
Timelærerinde, cand. mag., fru <i>Lisbet Kiil</i> (Kiil):	
da 4a(5), 1a(6), sang i hele skolen	29 »

I skoleårets løb har der været en del mindre sygeforsømmelser, i hvilke tilfælde kollegerne har overtaget ledigblevne timer. Li var sygemeldt i hele september måned, og da vikar ikke kunne skaffes, måtte også her kollegiet træde til.

Joh og joh havde studieorlov i januar og tog ophold i Oslo. Deres timer blev passet af henholdsvis seminarieelev *Axel Paulsen*, Tønder, og lærerinde, fru *Helga Ricken*, Aabenraa. GB havde orlov i februar for at studere nynorsk. Hans timer varetoges af kolleger, rektoratsforretningerne af Gj. Og Gj havde studieorlov i marts og rejste til Italien. Hans timer blev passet af stud. mag., frk. *Inger K. Hansen*.

Pr. 1. 4. udnævntes Li, Hh og Gr. til lektorer.

Gj er skolens inspektør, tillige rektors stedfortræder og sekretær.

Kj er skolens regnskabsfører og administrerer Boghjælpen med Joh. som assistent. Kj leder desuden morgensangen.

HA er inspektrice for de kvindelige elever.

Mo har tilsynet i hovedbygningen.

Lg har tilsynet i gymnasiebygningen.

J-J lægger timeplan.

Beck er bibliotekar.

IP har tilsyn på legepladsen og med skolens materiel, og har desuden påtaget sig mælkesalget.

Gr. har påtaget sig at passe filmsapparater og lysbilledapparater, herunder skolens filmsbestillinger.

F. er sine kollegers repræsentant i Gymnasieskolernes Lærerforening (Statsskolernes Lærerforening).

Pedel er Holger Jensen.

Afgangsprøverne

Til studentereksamen af nysproglig retning indstilledes 13 elever, der bestod således:

1. Callesen, Claus, 4. 8. 33 (bibliotekar) 13,52 = mg÷
2. Christensen, Uwe, 23. 9. 33 (exportør) 13,29 = mg÷
3. Glistrup, Anne Marie, 27. 8. 34 (grosserer) 13,85 = mg
4. Hansen, Holger, 9. 7. 34 (repræsentant) Søgård .. 13,39 = mg÷
5. Hanssen, Steffen Bjørn, 14. 4. 34 (redaktør) 13,73 = mg
6. Kahlke, Bodil, 21. 10. 34 (direktør) 13,06 = mg÷
7. Outzen, Vagn, 25. 8. 35 (lærer) Hønkys 13,67 = mg
8. Petersen, Ingeborg, 3. 2. 35 (gårdejer) Øbening .. 14,17 = mg+
9. Præst, Kamma, 7. 11. 32 (enkefru) Rødekro 12,46 = g+
10. Riishøjgaard, Tove, 9. 10. 35 (sognepræst) Rise .. 14,14 = mg

Til studentereksamen af matematisk-naturvidenskabelig retning indstilledes 4 elever, der bestod således:

1. Hye, Peter, 30. 4. 35 (gårdejer), Dyrbæk, Varnæs.. 13,74 = mg
2. Kruhl, Preben, 4. 12. 32 (repræsentant) 13,05 = mg÷
3. Nissen, Olaf, 9. 9. 34 (ingeniør) 13,67 = mg
4. Schmidt, Helga, 2. 5. 34 (købmand) 13,73 = mg

Til realeksamen indstilledes fra Ra 26 og fra Rb 27 elever, der bestod således:

Ra

1. Agger, Lise, 13. 7. 35 (købm.) 13,81 = mg
2. Anderson, Fin Rosenvold, 6. 2. 37 (installatør) .. 13,73 = mg
3. Beck, Anne Marie, 26. 8. 36 (lektor) 13,63 = mg÷
4. Christensen, Else Marie, 6. 1. 36 (maskinb.), Bovrup 13,93 = mg
5. Christiansen, Ingeborg Bothilde, 6. 9. 36 (købm.),
Bovrup 12,90 = g+
6. Frost-Knudsen, Villy Peder, 17. 11. 35 (købm.) .. 13,00 = mg÷
7. Hell, Inger-Margrethe Schorjahn, 25. 12. 35
(fhv. kommunefuldm.) 14,28 = mg+
8. Jacobsen, Bente, 16. 11. 35 (gartner) 13,06 = mg÷
9. Jeppesen, Helene, 11. 1. 37 (farvehandler) 13,94 = mg

10. Johansen, Hinrick Iver, 13. 10. 34 (mælkemand), Hjordkær	13,27	= mg÷
11. Jørgensen, Helge Dan, 9. 9. 35 (distriktsing.)	12,86	= g+
12. Krüger, Hans Andersen, 9. 10. 35 (radiohdl.)	13,38	= mg÷
13. Larsen, Henry, 9. 11. 35 (tekstilarb.)	13,01	= mg÷
14. Madsen, Vagn Herforth, 10. 9. 35 (statsskovf.), Skedebjerg	13,09	= mg÷
15. Mathiasen, Leo, 19. 6. 36 (malersv.)	13,47	= mg÷
16. Mathiesen, Rasmus Lorenzen, 7. 3. 35 (lærer)	13,96	= mg
17. Moldt, Jan Peter, 7. 5. 36 (repr.)	14,03	= mg
18. Olsen, Ole, 12. 12. 36 (gdr.), Brydekær, Bovrup ..	13,99	= mg
19. Petersen, Kurt Løhmann, 8. 2. 37 (radioforhdl.) ..	13,23	= mg÷
20. Petersen, Marie Christine, 21. 7. 36 (gdr.), Bovrup	13,90	= mg
21. Petersen, Ulla, 19. 8. 36 (portier)	14,31	= mg+
22. Ross, Else, 30. 10. 36 (bankbogholder)	12,82	= g+
23. Schmidt, Birthe, 17. 4. 36 (mekaniker)	13,86	= mg
24. Schmidt, Hans Adolph Jepsen, 8. 4. 35 (dyrlæge)	13,40	= mg÷
25. Staugaard, Hans Chr. Jørgensen, 24. 2. 36 (gdr.), Tumbøl	13,88	= mg
26. Toft, Karin, 27. 11. 35, (købm.)	13,52	= mg÷

Rb

1. Andresen, Annemarie, 30. 6. 36 (prokurist)	13,85	= mg
2. Birck, Jürgen Richard, 25. 8. 36 (overinsp.)	13,72	= mg
3. Brose, Edith, 16. 8. 36 (repr.)	13,07	= mg÷
4. Gabe, Karen Sofie, 26. 3. 35 (enkefrue)	13,79	= mg
5. Hansen, Asta, 28. 5. 36 (fhv. sygekassekass.)	12,98	= g+
6. Hansen, Bo Hans Kier, 24. 4. 37 (købm.)	13,11	= mg÷
7. Hansen, Hanne Christel, 28. 3. 36 (vognmand), Rødekro	13,84	= mg
8. Hansen, Erik Jacob, 24. 1. 37 (overpostbud)	13,67	= mg
9. Hansen, Kaj, 18. 6. 36 (barberm.)	13,79	= mg
10. Holm, Inge, 12. 4. 36 (malerm.), Rødekro	13,83	= mg
11. Hviid, Povl, 1. 8. 36 (revisor)	13,87	= mg
12. Jensen, Edith, 4. 10. 35 (fhv. landmand), Rødekro	12,50	= g+
13. Jensen, Nils-Peter, 8. 7. 35 (skibsinsp.)	13,91	= mg
14. Jensen, Rigmor, 12. 4. 36 (ismester)	13,39	= mg÷
15. Jeppesen, Ketty, 2. 10. 35 (gdr.), Nr. Ønlev	13,75	= mg
16. Kiszynski, Jürgen Valentin, 6. 2. 37 (arbm.)	14,18	= mg+
17. Kraft, Bodil Kristine, 28. 6. 35 (gdr.), Hønkys	13,66	= mg÷
18. Møller, Egon Jessen Bødevadt, 2. 12. 35 (købm.), Bedsted Lø	13,86	= mg
19. Møller, Henning, 9. 4. 36 (installatør), Rødekro ..	14,02	= mg
20. Nielsen, Børge, 9. 3. 36 (enkefru)	12,01	= g
21. Olsen, Rita Marie, 3. 11. 36 (arbm.), Hjordkær ..	13,76	= mg
22. Simonsen, Ruth Brøsti Jensen, 18. 11. 36 (konstr.)	13,79	= mg

23. Sørensen, Bent Egholt, 5. 4. 34 (købm.) 14,42 = mg+
24. Thuesen, Harald, 4. 1. 36 (malerm.), Rødekrø 13,78 = mg
25. Toft, Ina, 19. 9. 36 (handelsgartner) 12,70 = g+
26. Unna, Ingeborg, 1. 4. 36 (læge) 13,44 = mg÷
27. Vognsen, Aage Jørn, 2. 2. 36 (politibetj.), Rødekrø 13,90 = mg

Til mellemskoleexamen indstilledes fra 4a: 28, fra 4b: 20 og fra 4c: 27 elever, og alle 75 bestod examen.

Af disse forlod 3 skolen, nemlig:

1. From, Sonja, 9. 3. 37 (landpostbud) 13,22 = mg÷
2. Nielsen, Ingrid, 22. 7. 37 (enkefrue) 13,14 = mg÷
3. Petersen, Jens Peter, 10. 10. 37 (arbejdsmand) 13,21 = mg÷
- Resten oprykkedes i gymnasiet og realklasserne.

Svømmeprøver er ikke aflagt, da sundhedskommissionen forbyder tvungen skolebadning i fjorden på grund af forurening, hvorfor skolen ganske har opgivet søbad indtil videre.

Eleverne

Skolens elevtal blev pr. 1. 9. 53 opgjort således: 201 drenge, 150 piger, i alt 351 elever, der fordelte sig med 62 i gymnasiet, 57 i realklassen, 202 i mellemskolen.

Ved skoleårets slutning havde skolen nedennævnte elever:

IIIa (IP.)

1. Hansen, Bjarne, 8. 5. 35 (overlærer).
2. Jørgensen, Henning, 5. 2. 35 (sparekassekass.)
3. Krogh, Gerda, 23. 8. 35 (gårdejer), Varnæs.
4. Møller, Anne Helene, 29. 10. 34 (proprietær), Rise.
5. Nielsen, Doris, 27. 6. 35 (forretningsf.)
6. Petersen, Børge, 29. 1. 35 (installatør).
7. Petersen, Knud Filskov, 6. 7. 35 (antikvitethandler).
8. Rasmussen, Grethe, 23. 3. 36 (orgelbygger).
9. Wollesen, Flemming, 30. 3. 35 (overlæge).

IIIb (F.)

1. Caspersen, Sven Lars, 30. 6. 35 (amtskontorchef).
2. Fink, Peter, 15. 4. 35 (direktør).
3. Færge, Nils, 28. 3. 37 (lektor).
4. Gribsvad, Boj, 6. 4. 35 (landsarkivar).
5. Krogh, Palle, 19. 4. 35 (lektor).
6. Petersen, Hans Chr., 29. 9. 34 (karetmager).
7. Rasmussen, Lorenz Peter, 4. 12. 35 (konsulent).

IIIc (Bk.)

1. Andersen, Birgit, 23. 11. 36 (lærer), Røllum.
2. Brandi, Tove, 2. 10. 36 (forretningsf.).

3. Christensen, Marie Helene, 18. 4. 36 (gdr.), Hellevad.
4. Clausen, Johan Chr., 1. 8. 34 (inst.), Frøslev.
5. Fallesen, Bodil Vinding, 7. 2. 37 (tandlæge).
6. Friis, Hans, 14. 8. 36 (arkitekt).
7. Hänel, Uwe, 11. 6. 36 (bankfuldm.).
8. Møller, Karen, 24. 2. 37 (farmaceut).
9. Nielsen, Bodil, 28. 1. 37 (postmester), Rødekro.
10. Nielsen, Inge Flemming, 10. 2. 35 (revisor).
11. Nielsen, Tove, 22. 3. 37 (malerm.).
12. Outzen, Inger, 11. 7. 37 (førstelærer), Hønkys.
13. Schlaikjer, Birthe, 8. 1. 36 (frue).
14. Skovgaard-Petersen, Harald Ostenfeld, 22. 1. 36 (sognepr.), Felsted.

IIm (Bk.)

1. Bossen, Gunnar Hansen, 22. 2. 35 (papirhdl.), Padborg.
2. Bødker, Preben, 29. 9. 35 (overtrafikass.), Rødekro.
3. Hansen, Gudrun, 15. 12. 36 (stadsskoleinsp.).
4. Henningsen, Tage, 19. 6. 36 (sparekassefuldm.).
5. Jensen, Herluf, 12. 8. 36 (møller).
6. Johansen, Hans Boll, 13. 12. 36 (lærer).
7. Jørgensen, Chr. Peter, 10. 7. 36 (gdr.), Bovrup.
8. Krag, Peter Harry, 31. 12. 35 (gdr.), Barsmark.
9. Kristensen, Jørn Fabricius, 9. 12. 36 (apoteker).
10. Nissen, Erik, 19. 9. 35 (overtoldbetj.), Barsmark pr. Løjt kirkeby.
11. Nissen, Povl-Otto, 1. 3. 36 (afd. snedkerm.).
12. Riis, Ole Sejer, 19. 10. 35 (lærer), Bodum.

Is (VL.)

1. Albertsen, Helle Torp, 1. 7. 38, (prokurist), Stubbæk.
2. Birck, Jürgen Richard, 25. 8. 36, (overinsp.).
3. Callesen, Astrid Brita, 7. 5. 37 (fabrikant).
4. Degn, Sonja Cathrine, 2. 4. 37, (skomager), Rødekro.
5. Gribsvad, Birte, 27. 9. 37 (landsarkivar).
6. Hach, Gunnar, 30. 3. 36, (overlærer), Frøslev pr. Padborg.
7. Jacobsen, Sonja Irene, 9. 7. 37 (købm.).
8. Jensen, Peter Maximilian Theodor, 31. 5. 38 (forvalter), Gejlå.
9. Nielsen, Lis Fastrup, 11. 6. 37 (grosserer).
10. Nissen, Gunnar Johannsen, 13. 3. 37 (afd. lærer), Havsted pr. Rabsted.
11. Schnoor, Ursula, 24. 11. 36 (tømrer), Rødekro.

Im (Gj.)

1. Beier, Svend Aage, 2. 3. 38 (vognmand), Vollerup.
2. Bundesen, Emil Georg, 2. 8. 37 (direktør).
3. Hansen, Hans Jørgen, 28. 5. 36 (husmand), Frøslevmark pr. Padborg.

4. Petersen, Evald Otto, 18. 7. 37 (gårdejer), Svejlund.
5. Petersen, Lejf Ingermann, 15. 5. 37 (inst.).
6. Schnoor, Bruno Gonnsen, 1. 12. 36 (arbm.), Rødekro.
7. Staggemeier, Hanne, 27. 7. 37 (overlæge).
8. Stehr, Peter, 8. 8. 38 (assessor).
9. Thomsen, Peter Chr., 10. 10. 37 (gdr.), Bækhave pr. Felsted.
10. Vilhelmsen, Poul Morten, 6. 3. 38 (ingeniør).

Ra (Lau.)

1. Andresen, Grethe, 6. 10. 37 (boghandler).
2. Andresen, Inken Luise, 6. 10. 37 (afd. kantor).
3. Augustesen, Karin Elisabeth, 27. 2. 37 (statsskovfoged),
Årtoft pr. Kliplev.
4. Brøgger, Knud Erik, 7. 4. 36 (købm.).
5. Christensen, Renny Bruno, 25. 10. 37 (stationsbetj.).
6. Eriksen, Herluf Chr., 24. 10. 37 (maskinmester).
7. Gabe, Kirsten, 16. 5. 37 (afd. læge).
8. Hansen, Lis, 16. 11. 37 (barberm.).
9. Holdt, Bodil, 6. 11. 37 (lærer), Rugbjerg pr. Hovslund.
10. Hänel, Brita, 8. 11. 37 (bankass.).
11. Jørgensen, Børge, 1. 4. 37 (kontorfuldm.).
12. Jørgensen, Jes Eskildsen, 24. 2. 38 (gartner), Hellevad.
13. Lamken, Alfred, 7. 2. 37 (arbm.), Søstmark, Rødekro.
14. Michelsen, Willi Johs., 22. 11. 37 (installatør).
15. Nielsen, Annalise, 10. 11. 37 (tømrer).
16. Nissen, Martin, 27. 11. 37 (lagerchef).
17. Raben, Hans Jürgen, 13. 6. 37 (fhv. landmand).
18. Schmidt, Harry, 24. 3. 37 (arbejder), Hellevad.
19. Sibbesen, Inga, 22. 6. 37 (kørelærer).
20. Sørensen, Bent Johs. Aabling, 31. 12. 36 (lærer), Bedsted Lø.
21. Tondering, Irmgard Meta, 28. 9. 36 (enkefrue).

Rb (gh.)

1. Bartram, Uwe, 12. 7. 37 (enkefrue).
2. Christensen, Ib Morten Ehm, 28. 3. 38 (exportør).
3. Christensen, Karl, 20. 11. 37 (arbm.), Skovbøl pr. Varnæs.
4. Christiansen, Carsten, 25. 2. 38 (bogholder).
5. Hansen, Botilla Kathrine Damkjer, 20. 12. 35 (fabrikant).
6. Hansen, Gunnar, 15. 10. 36 (mejeribest.), Felsted.
7. Hansen, Hermann Nedell, 20. 6. 36 (lærer).
8. Herzog, Wilhelm, 18. 6. 37 (sekretær).
9. Japsen, Birgit Doris Lucie, 6. 12. 37 (fhv. maskinmester).
10. Jørgensen, Lis, 8. 8. 37 (murer).
11. Kortsch, Rolf Gottfriedsen, 16. 8. 37 (lærer).
12. Lassen, Carl August, 25. 6. 37 (urmager).
13. Lorenzen, Magda, 10. 3. 37 (malerm.), Felsted.

14. Madsen, Eduard Chr., 30. 6. 36 (parcellist), Rugbjerg pr. Hovslund.
15. Nielsen, Preben, 6. 6. 37 (statshusmand), Tråsbølmark pr. Felsted.
16. Philipsen, Tove, 20. 9. 37 (slagterm.), Varnæs.
17. Weber, Elke, 12. 2. 37 (mekaniker).

Rc (JJ.)

1. Danholt, Annemarie, 20. 3. 38 (telgrafing.).
2. Duborg, Olav Halvdan, 11. 10. 37 (repr.).
3. Fuglsang, Flemming Elkjær, 16. 3. 37 (værkfører).
4. Hansen, Annelise, 29. 1. 37 (smed), Rødekro.
5. Hansen, Harald Grau, 26. 7. 37 (forpagter), Hjordkær.
6. Holbech, Hanne Birgitte, 5. 8. 37 (sekr.fruer).
7. Iversen, Oluf, 28. 1. 37 (sognepr.), Hjordkær.
8. Kryhmand, Thomas Peter, 19. 9. 36 (købm.), Nybøl pr. Hjordkær.
9. Larsen, Thora Katrine, 10. 1. 37 (kommunesekr.), Rødekro.
10. Markworth, Carl Jørgen, 5. 5. 37 (murer).
11. Matthiesen, Erik, 19. 7. 37 (malerm.).
12. Midtgaard, Lis Paulsen, 7. 11. 37 (mælkehandler).
13. Møller, Oluf Friis, 15. 12. 36 (afd. ingeniør), Årslev pr. Hjordkær.
14. Petersen, Carlo Daus, 8. 7. 37 (repr.).
15. Rosenberg, Kaj Frederik, 19. 3. 37 (enkefrue).
16. Rossau, Ruth, 1. 5. 37 (arb.).
17. Stehr, Werner Moschall, 24. 1. 37 (gartner).
18. Sørensen, Poul Schmidt, 6. 7. 37 (statsskovfoged), Jørgensgård skov.

4. a (Li.)

1. Alnor, Harald, 8. 7. 37 (gårdejer), Tråsbøl.
2. Andersen, Hilda, 2. 10. 37 (chauffør).
3. Anderson, Flemming, 29. 11. 38 (installatør).
4. Asmussen, Edith, 16. 8. 38 (depotbestyrer).
5. Boisen, Knud, 20. 5. 38 (enkefrue), Røde Kro.
6. Brandi, Mogens, 26. 3. 38 (disponent).
7. Buch-Larsen, Mogens, 13. 5. 39 (amtsrådssekretær).
8. Closter, Birgit, 6. 6. 38 (gårdejer), Stollig.
9. Frosch, Ejnar, 21. 11. 37 (mejeribestyrer), Røde Kro.
10. Hansen, Helga, 28. 7. 38 (arbejdsmand), Røde Kro.
11. Hansen, Kamma Riemann, 14. 11. 38 (landmand), Mjøls.
12. Hansen, Lis, 8. 12. 37 (landpostbud), Lundtoft.
13. Holm, Freddie, 1. 5. 37 (malermester), Røde Kro.
14. Holst, Annelene, 9. 2. 38 (gårdejer), Fladsten.
15. Jørgensen, Erik, 25. 2. 38 (landmand), Tråsbøl.
16. Kindberg, Helene, 4. 6. 38 (gårdejer), Åbæk.
17. Klindt, Ingeborg, 1. 12. 38 (lærer), Brunde.

18. Lildholdt, Karl, 1. 6. 38 (bankdirektør).
19. Madsen, Gerda, 17. 9. 37 (arbejdsmand), Stollig.
20. Mathiesen, Birgit, 16. 9. 38 (assistent).
21. Moshage, Karen, 4. 11. 37 (bagermester).
22. Petersen, Elli, 31. 12. 37 (snedkermester).
23. Rasmussen, Klaus, 27. 10. 38 (konsulent).
24. Rønnau, Ursel, 9. 8. 38 (malermester).
25. Svendsen, Birthe, 25. 4. 37 (skolebetjent), Røde Kro.

4. b (JM.)

1. Andersen, Merete, 23. 9. 38 (handelsgartner).
2. Andresen, Erik, 16. 5. 37 (købmand).
3. Asmussen, Niels, 28. 3. 37 (husmand), Nørre Hostrup.
4. Becker, Carl Gustav, 31. 5. 38 (dekoremaler), Hovslund.
5. Brodersen, Asmus, 10. 11. 38 (landmand), Nr. Hostrup.
6. Christensen, Henning, 4. 2. 38 (driftsassistent).
7. Christensen, Jørgen, 11. 3. 39 (mekaniker).
8. Christensen, Poul Nørgård, 21. 4. 38 (kredsdyrlæge).
9. Christensen, Rigmor, 16. 10. 38 (direktør).
10. Damm, Jytte, 24. 1. 39 (rutebilchauffør).
11. Federau, Manfred, 29. 4. 38 (tømrer).
12. Hansen, Birgit, 17. 5. 37 (købmand).
13. Heydenreich, Gerhard, 24. 12. 38 (glarmester).
14. Jacobsen, Lis Høj, 26. 10. 38 (musiker).
15. Langschwager, Sonja, 26. 8. 37 (værkfører).
16. Paulsen, Svend, 25. 1. 38 (arbejdsmand), Hjordkær.
17. Petersen, Svend, 25. 12. 37 (karetmager).
18. Sørensen, Birgit Frimodt, 10. 8. 37 (hotelejer).

4. c (HA.)

1. Andersen, Stefan Hald, 2. 12. 37 (sognepræst), Bedsted Lø.
2. Caspersen, Bodil, 15. 6. 38 (amtskontorchef).
3. Gabe, Inger, 7. 2. 39 (enkefrue).
4. Holbech, Birgit, 28. 3. 39 (sekretær).
5. Jacobsen, Frans, 30. 10. 38 (farvermester).
6. Jessen, Inger, 9. 5. 38 (fabrikinspektør).
7. Johansen, Agnes, 22. 12. 37 (fisker), Varnæsavig.
8. Johansen, Vibeke, 18. 5. 38 (landsretssagfører).
9. Jørgensen, Preben Rud, 8. 3. 38 (afd. arrestforvarer).
10. Jørgensen, Vagn, 16. 7. 38 (sparekassekasserer).
11. Knudsen, Vera, 4. 6. 38 (arbejdsleder).
12. Koberg, Walther, 14. 5. 38 (bankdirektør).
13. Koch, Johannes, 29. 12. 37 (installatør).
14. Larsen, Bent, 18. 11. 37 (landmand), Søst.
15. Larsen, Vibeke Kjøller, 28. 3. 38 (redaktionssekretær).
16. Müller, Palle, 6. 6. 38 (overtrafikass.)

17. Petersen, Irene, 22. 6. 38 (landmand), Blåkrog.
18. Præst, Hans, 21. 8. 36 (enkefru), Røde Kro.
19. Samuelsen, Ingrid, 7. 7. 38 (vognmand).
20. Schaumburg-Christensen, Jørgen, 3. 11. 38 (politimester).
21. Schmidt, Jørgen, 9. 1. 38 (landmand), Hønkys.
22. Staugård, Anne Marie, 20. 7. 37 (gårdejer), Tumbøl.
23. Thomsen, Christian Toft, 21. 1. 38 (kusk), Rise.
24. Voigt, Anni, 13. 2. 37 (gårdejer), Rishjarup.

3. a. (Kl.)

1. Andersen, Leif Jørgen, 22. 2. 39 (overpostbud).
2. Andresen, Karin, 30. 9. 39 (slagtermester).
3. Beck, Ida Margrethe, 1. 1. 40 (lektor).
4. Bladt, Anne Christine, 22. 2. 40 (gartner), Augustenborg.
5. Brodersen, Harald, 6. 10. 39 (skomagermester), Rise.
6. Christensen, Las Appel, 28. 2. 39 (statshusmand), Søstmark.
7. Dahl, Irene Jensen, 3. 9. 39 (fodermester), Skovbøl.
8. Dall, Carl Chr., 28. 8. 39 (lokalarbejder).
9. Hakala, Aulis, 14. 6. 38 (frkk. købmand), Varnæs.
10. Hansen, Ellen, 3. 2. 39 (mekaniker), Svejrup.
11. Jacobsen, Mogens, 30. 5. 39 (overassistent).
12. Jensen, Erik Traberg, 23. 3. 40 (direktør).
13. Jensen, Flemming Pahus, 7. 10. 38 (arkitekt).
14. Jensen, Johan Magnus, 20. 9. 39 (murer), Genner.
15. Jensen, Knud Eskildsen, 23. 6. 39 (chauffør).
16. Johannsen, Gerd, 21. 6. 39 (lærer), Østerterp.
17. Jørgensen, Ole, 6. 4. 39 (lagerforvalter).
18. Kroschinski, Johnny, 27. 1. 39 (bogholder).
19. Meyer, Hans-Jürgen Schmidt, 3. 7. 39 (frue), Østerterp.
20. Michelsen, Ane Kjestine Friis, 5. 4. 39 (assurand.), Lundsbjerg.
21. Møller, Ellen Marie Friis, 17. 1. 39 (afd. ingeniør), Årslev.
22. Nielsen, Calmar, 16. 2. 39 (pelsfarmer), Felstedskov.
23. Petersen, Svend-Aage, 25. 11. 38 (arbm.).
24. Ryborg, Hans, 12. 4. 39 (bogholder).
25. Winther, Annalisa Christa, 4. 6. 39 (bogholder).

3 b (Joh.)

1. Adolphsen, Svend Aage, 6. 5. 39 (smedemester), Sdr. Hostrup.
2. Berg, Hans Hansen, 12. 8. 39 (enkefrue), Stentoft.
3. Berg, Lilli, 13. 6. 39 (værkfører).
4. Dall, Uwe Christensen, 9. 5. 39 (kreaturhdr.), Tumbøl.
5. Danielsen, Astrid, 26. 7. 39 (arbm.), Hellevad.
6. Hahn, Tove, 6. 1. 39 (tømremester), Rødekro.
7. Hansen, Stig, 27. 9. 39 (førstelærer), Hellevad.
8. Hedelund, Bent, 13. 8. 38 (skotøjsarb.), Rødekro.
9. Hviid, Alice, 28. 7. 39 (revisor).

10. Jacobsen, Eigil, 7. 6. 39 (barberm.), Varnæs.
11. Jensen, Knud Erik Letzius, 3. 6. 39 (arbm.), Alslev.
12. Kirk, Niels, 14. 12. 39 (civiling.).
13. Larsen, Knud, 29. 9. 39 (kommunesekr.), Rødekro.
14. Madsen, Jens Aage, 4. 1. 40 (parcellist), Rugbjerg.
15. Mørck, Ole, 3. 10. 39 (socialinspektør).
16. Olsen, Herdis Inga, 23. 8. 39 (gårdejer), Brydekær.
17. Ommen, Carla Hansine, 29. 8. 39 (gårdforpagter), Bovrup.
18. Petersen, Jørgen, 18. 7. 39 (muremester), Rødekro.
19. Petersen, Uve Helm, 20. 3. 39 (frue, sygeplejerske).
20. Rasmussen, Børge, 13. 3. 39 (arbm.), Sdr. Hostrup.
21. Ratzer, Astrid, 22. 2. 39 (lærer), Rishjarup.
22. Rossen, Erik, 7. 7. 39 (tømremester), Stubbæk.
23. Terp, Ove Wollesen, 10. 1. 39 (vognmand), Hellevad.
24. Thomsen, Anne Marie, 8. 4. 39 (landmand), Bækhave.

2 a (Mo.)

1. Boisen, Herbert, 15. 8. 40 (arbm.), Hellevad.
2. Buch-Larsen, Svenning, 22. 10. 40 (amtsrådssek.).
3. Callesen, Gerd Martin, 10. 11. 40 (bibliotekar).
4. Callsen, Carl Ludwig, 13. 5. 41 (læge).
5. Christensen, Ernst Chr. Hahne, 20. 4. 40 (gdr.), Skovbølmark.
6. Dall, Elisa, 5. 9. 40 (arkitekt).
7. Fallesen, Peder Vinding, 26. 4. 40 (tandlæge).
8. Feldt-Rasmussen, Kjeld, 11. 7. 40 (kptløjtnant).
9. Hansen, Kirsten Vigen, 31. 10. 39 (landmand), Felsted.
10. Hansen, Viggo, 5. 8. 39 (parcellist), Slyngsten.
11. Holm, Leif, 21. 5. 40 (fiskehldr.), Kalø.
12. Jensen, Birthe Marie, 29. 6. 40 (snedkermstr.).
13. Jeppesen, Ole, 14. 4. 40 (farvehldr.).
14. Jespersen, Birthe Marie, 15. 3. 40 (landmand), Bedsted Lø.
15. Juul-Jørgensen, Birgit, 3. 4. 40 (lektor).
16. Jürgensen, Lis, 26. 6. 39 (gæstgiver), Sølyst.
17. Kley, Jytte Marie, 7. 3. 40 (bankprokurist).
18. Krogh, Lisbeth, 11. 10. 40 (lektor).
19. Langschwager, Uve, 23. 12. 40 (værkfører).
20. Lorenzen, Svend, 2. 7. 39 (murer), Hostrupskov.
21. Madsen, Preben, 8. 3. 40 (enkefrue), Rise.
22. Mathiesen, Gerda, 8. 5. 40 (havnefoged).
23. Moos, Peter, 21. 3. 40 (lektor).
24. Møller, Günther Roland, 26. 11. 40 (enkefrue).
25. Møller, Ida Bødevadt, 7. 2. 40 (kornhldr.), Bedsted Lø.
26. Nielsen, Anna-Margrethe, 16. 5. 40 (trikotagehldr.), Felsted.
27. Nielsen, Hans Peter, 15. 8. 40 (maler), Bedsted Lø.
28. Riishøjgaard, Vagn Erik, 17. 7. 40 (sognepræst), Rise.

29. Søndergaard, Inge Friis, 12. 4. 40 (driftsleder).
30. Uldal, Niels Mikkelsen, 1. 3. 40 (fhv. købmd.), Hostrupskov.
31. Zachariassen, Karin, 1. 7. 40 (orgelbygger).

2 b (Hh.)

1. Agger, Erik, 27. 6. 40 (købmand).
2. Brandt, Aase, 31. 10. 40 (disponent).
3. Callesen, Erling, 14. 6. 40 (gdr.), Varnæs.
4. Callesen, Inge Lisa, 12. 4. 40 (fabrikant).
5. Carstensen, Herbert Andreas, 14. 8. 40 (lagerforv.), Rødekro.
6. Christensen, Tove Eline, 21. 10. 39 (lærer), Nr. Hostrup.
7. Dethlefsen, Barbara, 4. 4. 40 (eksportør), Rødekro.
8. Hansen, Esther Grau, 28. 2. 40 (forpagter), Hjordkær.
9. Hansen, Lavst Riemann, 10. 5. 40 (landmand), Mjølss.
10. Jacobsen, Anna Margrethe, 10. 8. 39 (landmand), Horsbyg.
11. Jensen, Ivan, 26. 11. 39 (malerm.), Rødekro.
12. Jensen, Jørgen Fredslund, 22. 8. 40 (mejeribest.), Varnæs.
13. Johansen, Egon Lorenz, 5. 8. 40 (landmand), Sdr. Hostrup.
14. Jørgensen, Frede, 31. 1. 40 (gdr.), Varnæs.
15. Lildholdt, Vibeke, 24. 12. 40 (bankdirektør).
16. Mortensen, Jørgen Thestrup, 8. 7. 40 (snedker).
17. Møller, Hanne Kirsten Iversen, 13. 5. 40 (læge), Rødekro.
18. Negendahl, Hans Mathiesen, 10. 8. 39 (lærer), Kværs.
19. Nissen, Hjalmar Bodholdt, 3. 5. 40 (kirkebetjent), Egvad.
20. Nissen, Poul Bodholt, 3. 5. 40 (kirkebetjent), Egvad.
21. Petersen, Andreas, 26. 4. 40 (gartner).
22. Petersen, Finn Hovard, 5. 11. 39 (kedelpasser).
23. Petersen, Ruth, Løhmann, 9. 7. 40 (købmand).
24. Philipsen, Inge, 10. 8. 40 (gdr.), Lundtoftbjerg.
25. Schmidt, Kjeld Thomsen, 4. 3. 41 (murersv.), Hjordkær.
26. Skøtt, Emil Kurth, 4. 7. 40 (vognmand), Rødekro.
27. Sørensen, Helle, 10. 8. 41 (fuldmægtig).
28. Thomsen, Flemming Nielsen, 9. 9. 39 (købmand), Holbøl.
29. Thomsen, Jes Peder Abild, 20. 4. 41 (kommunesekr.), Holbøl.

1 a (Kj.)

1. Albertsen, Niels Torp, 29. 5. 41 (prokurist), Stubbæk.
2. Andersen, Axel, 9. 3. 41 (amtslandinsp.).
3. Andersen, Erna Gødvad, 13. 4. 41 (forst. frk. A. Petersen).
4. Beiier, Nanna Fog-Petersen, 29. 4. 40 (gdr.), Korup pr. Rabsted.
5. Bock, Dagmar, 15. 4. 42 (læge), Rødekro.
6. Bill, Flemming Jensen, 23. 9. 41 (typograf).
7. Bødker, Aase, 28. 9. 40 (overtrafikass.), Rødekro.
8. Drews, Bodil, 8. 7. 41 (bygmester).
9. Eilersen, Johs. Jasmund, 3. 12. 40 (urmager), Rødekro.
10. Gosch, Kirsten, 1. 10. 41 (snedker), Styrtom.

11. Greisen, Inger Kjerstine, 9. 3. 40 (gdr.), Nørballe.
12. Greve, Kai Madsen, 28. 2. 40 (husmand), Hostrupskov.
13. Hansen, Arne Vigen, 27. 2. 41 (landmand), Chr. V., Vestermark, Felsted.
14. Hansen, Irene Christine Kruse, 21. 9. 41 (kontorfuldm.).
15. Hansen, Leif Aage, 5. 12. 41 (overbetj.).
16. Horn, Ebba Vibeke, 2. 4. 41 (skolebetj.).
17. Iversen, Annelise, 11. 12. 40 (skovfoged), Mjøl.
18. Johansen, Niels Boll, 31. 1. 41 (lærer).
19. Klindt, Gesche, Margrethe, 6. 10. 41 (lærer), Brunde.
20. Kraft, Carl Peter Bent, 14. 12. 41 (handelsgartner).
21. Langhede, Finn Posselt, 17. 2. 40 (gdr.), Felstedskov.
22. Nielsen, Finn Fastrup, 11. 11. 41 (grosserer).
23. Nissen, Ronald, 28. 9. 42 (blikkenslager), Rødekro.
24. Schmidt, Lissi Pauline Nielsine, 11. 5. 40 (landmand), Skovbøl.
25. Sieljaks, Hans Jørgen, 17. 6. 41 (reservepostbud), Rødekro.
26. Staggemeier, Lise, 16. 10. 41 (overlæge).
27. Sørensen, Leif, 16. 4. 41 (filialbest.), Rødekro.
28. Thomsen, Lene, 20. 4. 42 (prokurist).
29. Vesterlund, Grethe Irene, 7. 9. 40 (vognmand), Felstedskov.

1 b (Kiil.)

1. Adolphsen, Egon, 3. 9. 40 (snedkerm.), Hjordkær.
2. Bjerning, Meta Margrethe, 9. 4. 41 (købm.), Klovtoft.
3. Bækthøj, Poul, 19. 1. 42 (lagerforv.).
4. Christensen, Bente, 14. 9. 41 (direktør).
5. Christensen, Børge, 1. 7. 41 (bogholder).
6. Fink, Hans Chr., 3. 8. 41 (gdr.), Nr. Hostrup.
7. Frank, Karin Ragnhild, 24. 6. 41 (viceskoleinsp.).
8. Hansen, Johanne Andrea Andersen, 11. 1. 41 (landpostbud), Lundtoft.
9. Hansen, Svend Aage, 4. 4. 41 (arbm.), Hovslund.
10. Jensen, Henning, 24. 2. 41 (typograf).
11. Johannsen, Retha, 17. 8. 41 (malerm.), Hjordkær.
12. Keller, Svend Aage, 11. 12. 40 (skomager), Mellerup.
13. Kirk, Eva Marianne, 28. 12. 41 (civiling.).
14. Lambertsen, Kaj Jørgensen, 18. 8. 41 (trafikexp.), Hjordkær.
15. Lassen, Frauke, 15. 1. 42 (direktør).
16. Lausen, Inga, 1. 2. 40 (gæstgiver), Østerterp.
17. Mathiesen, Helga, 15. 9. 41 (havnefoged).
18. Midtgaard, Asta Johanne, 5. 8. 40 (arbm.), Hovslund.
19. Mikkelsen, Lis Wrang, 21. 7. 41 (lærer), Hovslund.
20. Mortensen, Inga, 11. 3. 42 (maskinbygger).
21. Ommen, Ellen Marie, 19. 2. 41 (gdr.), Bovrup.
22. Peyk, Vagn, 29. 9. 41 (montør).

23. Skovgaard, Else, 24. 2. 41 (skibsfører).
24. Sølbeck, Birgitte Cathrine, 7. 6. 41 (husmand), Ørslev.
25. Sølbeck, Vera Margrethe, 2. 10. 40 (murer), Bedsted Lø.
26. Thomsen, Leif Nielsen, 28. 5. 41 (købm.), Holbøl.

Ved sommerferien 1953 og i løbet af skoleåret 1953/54 udmeldtes nedennævnte elever, de med * mærkede for at fortsætte skolegangen andetsteds:

1. Bodholdt, Niels Frederik, 22. 7. 39 (postmester)*
 2. Bregnhøj, Karl Erik, 13. 10. 38 (restauratør)
 3. Christensen, Erik Steen, 18. 6. 37 (konstruktør)
 4. Christensen, Leif Thy, 22. 8. 37 (amtsvejinspektør)
 5. Colmorn, Jørgen Günther, 17. 1. 38 (entreprenør)
 6. Damm, Peter Johannsen, 10. 9. 37 (gårdejer)
 7. Hafstrøm, Per Bodman, 13. 12. 37 (oberstløjtnant)
 8. Hansen, Jørgen Gunnar, 5. 5. 39 (læge)*
 9. Mathiesen, Kaj Mathias, 27. 6. 39 (gårdejer)
 10. Moshage, Johanne Cathrine, 30. 9. 39 (repræsentant)
 11. Pedersen, Margrethe, 12. 5. 40 (gæstgiverske, enkefrue)*
 12. Svendstrup, Frank Hein, 11. 8. 38 (toldkontrollør)*
-

Af skolens dagbog

1953:

24. 6.: Afslutningsfest.
I sommerferien rejste 2 hold elever (III+R og II+I+4) til Italien under ledelse af GB. På første tur assisterede rektors broder og svigerinde, på anden tur Lau og Kiil samt dennes mand, på begge ture rektors hustru. Turen omfattede Napoli (Castellamare), Rom, Firenze og Venezia og i alt deltog 50 elever.
Et hold elever fra 3.m var under ledelse af VL med frue på en 8 dages rejse i Norge.
23. 8.: Skolens fødselsdag. Legatuddeling.
25. 8.: Udflugt til Ribe og Ribe Kammersluse.
30. 8.—5. 9.: I+R på excursion til Bornholm under ledelse af Kj, J-J, JP og HA.
31. 8.—5. 9.: II på excursion til Langeland, Lolland, København under ledelse af Gr, JM og Bk.
17. 9.: Skoleidrætsstævne for Aabenraa by på Stadion. 1.—4. m. deltog.
19. 9.: Idrætsstævne i Sønderborg for Ribe Katedralskole, Duborgskolen og de sønderjydske statskoler.
20. 9.—30. 9.: Udstilling i festsalen af fotografier fra Italiensturene.
22. 9.: Valgdagen fri.
17. 11.: Idrætsmærkediplomer uddeltes.
Folkehjemsmødet i 1918 mindedes ved morgensang.
2. 12.: II opførte »Genboerne« instrueret af Joh. Musik hertil instrueret af Kiil. Derefter skolebal, arrangeret af elevrådet.
3. 12.: Komeden gentoges for Aabenraa Bys danske Samfund.
5. 12.: Komeden gentoges i Ensted forsamlingshus.
8. 12.: Svejtsisk lærer H e r m a n n W ä n y holdt foredrag om og viste film fra Berner Oberland for eleverne i 1—3.m.
22. 12.: Juleafslutning.

1954:

21. 1.: Besøg af fransk lektor, hr. S c h y d l o w s k y.
10. 2.: Afstemningsdag. De to sidste timer fri.
28. 2.: Eleverne i 1.m. slår katten af tønden under ledelse af Mo.
 1. 3.—13. 3.: Bk udveksledes med lektor ved Thronheim katedralskole O v e B a k k e n, der gik ind i Bks skema og betød en inspiration i arbejdet.
12. 3.: Under forbehold af finansministeriets og finansudvalgets godkendelse erhvervedes naboejendommen Forstallè 20.
 9. 4.: Gymnastikopvisning.
21. og 22. 4.: Skriftlige optagelsesprøver.
 3. 5.: Mundtlige optagelsesprøver.
Til optagelsesprøven var i alt tilmeldt 130 elever (61 udenbys og 69 indenbys). Af disse bestod 80 prøven. (33 udenbys og 47 indenbys).
 4. 5.: Kgl. skuespiller H e n r i k M a l b e r g gav en oplæsning for hele skolen.
 5. 5.: Vagtskifte ved »Elevernes flag«.
III ophængte krans ved minderelieffet.
13. 5.: II under ledelse af JM og Gr på geologisk excursion til Broagerland.

Undervisningen

I årets løb er undervisningen blevet tilset af undervisningsinspektør, dr. phil. A. Højberg-Christensen og af hans faglige medhjælpere, lektor A. J. Bundgård, lektor G. Heerup, lektor, dr. phil. H. Fusing, lektor Rikard Frederiksen og af håndgerningsinspektør, fru Birgitte Buhelt.

Adjunkt Magelund, Haderslev, har også i år givet realklasserne anvisning på erhvervsvejledning.

Timefordelingen

Fag	III s	III m	II s	II m	I s	I m	R	4	3	2	1
Religion	1	1	1	1	1	1	—	1	2	2	2
Dansk	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	6
Engelsk	5	—	6	2	5	2	4	3	3	3	5
Tysk	4	—	4	2	5	2	5	4	4	5	—
Fransk	4	4	5	5	5	5	5	—	—	—	—
Latin	3	—	4	—	4	—	—	4	—	—	—
Oldtidsk.	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Historie	4	4	3	3	3	3	2	3	2	2	2
Geografi	—	—	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturhist.	4	4	—	—	—	—	2	2	2	2	2
Fysik/kemi	—	6	—	6	—	6	2	2	2	2	2
Mat./regn.	—	6	—	6	—	6	6	6	6	5	5
Geometri	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Regn. for piger	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
Skrivning	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1
Tegning	—	—	—	—	—	—	2	1	1	1	2
Dreng gymn.	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Pige gymn.	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3
Sang	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
Sløjd	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2
Kvindelig hdb.	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2
	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36

- 1) Skrivning i 3. er kun for drenge. Sang i 3. er kun for piger.
- 2) Der er i 4. valgfrihed mellem på den ene side latin og på den anden side sløjd (drenge), håndarbejde (piger) tegning + 1 time extra i dansk.

- 3) Der er i realklassen valgfrihed mellem på den ene side fransk og på den anden side skrivning + tegning + sløjd eller håndarbejde.
- 4) Der er i realklassen valgfrihed mellem på den ene side 6 timers aritmetik og på den anden side 4 timers aritmetik + 2 timers geometri.
- 5) Der er i realklassen for piger valgfrihed mellem på den ene side 6 timers aritmetik (evt. 4 timers aritmetik + 2 timers geometri) og på den anden side 4 timers »pigeregning« + 2 timers sang.
- 6) Der er i Im valgfrihed mellem engelsk og tysk.

Læse- og eksamenspena

Religion:

- 1a (Lau): Mortensen og Norrild, Bibelhistorie: Fra Abraham til rigets deling.
- 1b (Lau): Som 1a.
- 2a (Lau): Mortensen og Norrild: Bibelhistorie: Israels historie fra rigsdagen i Sikem til Kristi fødsel. Påske- og pinseberetningerne.
- 2b (Lau): Som 2a.
- 3a (Bk): Mortensen og Norrild: Bibelhistorie II³ 40—59.
- 3b (Lau): Mortensen og Norrild, Bibelhistorie⁴: 138—147, 164—171.
- 4a (Bk): Mortensen og Norrild: Bibelhistorie II³: Side 59—bogen ud. Fortalt om Grundtvig og Kirkegaard.
- 4b (Lau): Apostlenes gerninger. Fortalt enkeltheder af den engelske kirkes liv og historie.
- 4c (Lau): Som 4b.
- I (Lau): Forskellen mellem religiøse symboler og andre symboler. (Susanne K. Langer: Philosophy in a New Key). Black feet-indianerne som eksempel på »primitiv« religion. (Tekster). Mesopotamiens gamle religioner (tekster). Forskellen mellem Ba'alsdyrkerne og Jahvetilbederne (tekster).
- II (Lau): Nogle hellenistiske religioner. Seneca. Paulus (alt på grundlag af teksterne). Nogle tekster fra evangelierne.
- III (Lau): Nogle hellenistiske religioner. Seneca. Paulus (alt på grundlag af teksterne). Søren Kierkegaards dagbøger i udvalgt ved Peter P. Rohde.

Dansk:

- 1a (Bk): Clausen og Hansen: Dansk Læsebog I ¹¹. Grammatiske øvelser.
- 1b (Kiil): Clausen og Hansen: Dansk læsebog I ¹². Grammatiske øvelser.

- 2a (IP): Clausen og Hansen: Dansk læsebog II ¹¹. Gramm. øvelser.
- 2b (Mo): Clausen og Hansen: Dansk læsebog II ¹². Gramm. øvelser.
- 3a (Bk): Clausen og Hansen: Dansk læsebog III ¹³. Gramm. øvelser. Houken og Sørensen: Svensk ¹, side 1—61.
- 3b (Hh): Clausen og Hansen: Dansk læsebog III ¹². Grammatiske øvelser. Houken og Sørensen: Svensk 1. udg. S. 1—6, 10—24, 62—64.
- 4a (Kiil): Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mellemkolen III, 12. udg.: S. 14—19, 35—43, 49—70, 75—94, 98—104, 120—142, (208—231) 265—277, 287—292. Hostrup: Genboerne. Houken og Sørensen: Svensk for mellemkolen, 3. udg.: S. 27—37, S. 43—48, S. 62—64, S. 86—90.
- 4b (Hh): Cl. Clausen og Hans Hansen: Dansk læsebog for mellemkolen. 12. udg. Side 31, 37—43, 49—52, 54—84, 94—118, 142—144, (144—155), 156—165, 193—204, (208—231), 270—277, 287—292. Houken og Sørensen: Svensk læsebog for mellemkolen, 1. udg. S. 1—6, 8—16, 37—38, 43—48, 62—64, 91—92.
- 4c (HA): Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mellemkolen III. 12. udgave. S. 35—39, 49—51, 54—70, 90—91, 94—108, 120—144, 156—165, 208—231, 270—277. Hostrup: Genboerne. Å. Houken og Sørensen: Svensk for mellemkolen: 10—15, 16—24, 43—48, 62—64, 86—90, 105—107.
- Ra. (Bk). Jeppe på Bjerget. En landsbydegns dagbog. Clausen og Hansen: Dansk læsebog for realklasse ⁵, side (8—37), 40—43 (43—71), 72—74 (75—82), 82—83. (85—91) 91—111. 112—116. (134—143) 148—171 (172—180), 180—186 (186—197), 197—211. (219—221) 221—231. Grammatiske øvelser.
- Rb (Lg): En landsbydegns dagbog. Pontoppidan: Fra hytterne. Clausen og Hansen: Dansk læsebog for realklassen 7. udg. 39—42, (58—71), (75—83), 83—86, 91—109, 150—52, (168—72), 206—216, 221—22, 228—30, 249—65, 281—83.
- Rc (IP): Hakon Jarl. En landsbydegns dagbog. Clausen og Hansen: Lærebog for realklassen 5. udg., side 8—37, 40—43, 172—75, 181—87, 197—212, 221—31. (En del andre stykker læst). Grammatik og analyse.
- I (GB): Litteraturprøver efter Falkenstjerne I, svensk efter Rehling og Hasselberg, grammatik efter Buchreitz og Lindgård, litteraturhistorie efter Norrild til Wessel. Erasmus Montanus. Pontoppidan: Nattevagt, Ilum Galgebakke. Den første Gendarm, Ørneflugt.
- II (Bk): Grammatiske øvelser. Svensk: Rehling og Hasselberg: Strindberg. Litteraturen fra Grundtvig til Georg Brandes. Litteraturprøver efter Falkenstjerne I og II. Værker: En landsbydegns dagbog. En dansk students eventyr. En sjæl efter døden. Udvalg af Andersens eventyr.

III s+m (Lg): Erasmus Montanus, Sanct-Hansaften-spil, En landsbydegns dagbog, 5 eventyr af H. C. Andersen, I. P. Jacobsen: Mogens, Vildanden, Pontoppidan: Isbjørnen. Kirk: Fiskerne, Jules Romanus: Verdun I. Falkenstjerne I ^o 21—24, 24—26, 37—40, 90—92, 94—96, 102—03, 113—15, 155—56, 168—72, 172—75, 179—82, 182—83, 189—90, 198—200, 200—01, 215—16, 216, 218—20, 220, 224—31, 234—35, 253—55, 262—67, 272—75, 276—78, 281—84, 289—91, 296—98, 324—25, 329—30, 343—45, 356—57, 375—76, II^s 1—2m, 6—7, 14—15, 34, 39—40, 45—54, 55—63, 110—13, 114—15øv., 115, 126—31, 132—34, 134—40, 140—44, 152—54øv., 154—57, 163—71, 171—73, 173, 189—94, 215—22, 276—82, 228—34, 355—73, III^s 1—10, 11—17, 26—33, 40—41, 41—42, 45—46, 48—49, 68—71, 75—78, 90—93, 95—106, 107—116, 118—21, 123—24, 124—26, 131—34, 188—92, 193—98, 227—41, 242—44, 249—51, 269—70, 270, 271—72, 272—76, 277—80, 308—11.

Norrild: Dansk litteraturhistorie.

Buchreitz og Lindgård: Dansk grammatik.

Rehling og Hasselberg: Svenske forfattere ²: 7—11, 11—16, 16—21m, 22—31, 34—38, 38—42, 57—64, 96—104, 105—11, 111—12, 115—17, 118, 120—21, 122—23, 125—26, 136—41, 144—57, 170—74, 177—80.

Harmer og Holst: 10 timer i norsk: 27—30, 32—33, 36—37, 44—45, 48—49, 56.

Falkenstjerne III 298, 311—12, 312—18, 322—23n, 323—25, 354—60.

Til examen opgives:

I En landsbydegns dagbog, Mogens, Isbjørnen.

II Falkenstjerne I^o 21—24, 37—40, 102—03, 113—15, 168—72, 179—82, 189—90, 215—16, 218—20, 234—35, 253—55, 281—84, 289—91, 356—57, 375—76.

— « II^s 55—63, 114—15øv., 132—34, 140—44, 154—57, 171—73, 189—94, 215—22.

— » — III^s 1—10, 26—33, 40—41, 90—93, 131—34, 188—92, 242—44, 270, 272—76, 308—11.

III Svensk: Rehling o. s. v. 7—11, 15—21m, 34—38, 57—64, 96—104, 111—12, 115—17, 118, 120—21, 122—23, 125—26, 177—80.

IV Norsk: Harmer o. s. v. 27—30, 32—33, 36—37.

Falkenstjerne III 298, 311—12, 322—23n.

Engelsk:

1a (Mo): Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Eng. f. Misk. I

1b (Mo): som 1a.

2a (Mo): Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Eng. f. Misk. II.

2b (Hh): Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Eng. f. Misk. II.

- 3a (Kl): O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Eng for Melsk. III hele bogen og Baroness Orczy: The Scarlet Pimpernel fra side 39 bogen ud.
- 3b (Hh): O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellem-skolen III.
- 4a (Mo): Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for mlsk. IV. Stk. 4, 7, 8, 10, 15, 17, 18 (til the Black C.) 19, 20, 21, 22, 26, 30.
- 4b (Kl): Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Eng. for mlsk. Til examen opgives nr. 4, 6, 7, 8, 10, 15, 17, 19, 20, 26, 27, 30, 31.
- 4c (Kl): Som 4 mb.
- Ra (Mo): Friis-Hansen, Eng. f. R. stk. 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12.
- Rb (Kl): stk. 1, 2, 3, 4, (5, 6, 7), 8, 9, (10), 11, 13.
Desuden er læst som ekstemporal 12, 14, 15, 27, 28 og en del af øveheftets stykker er benyttet som tavlestil. Læst op for eleverne: Jacobs: The Monkey's Paw.
- Rc (Kl): som Rb. Læst op for eleverne: Steinbeck: Escape.
- Is (Mo): Rosenmeier: Mod. Eng. Omnibus.
Stigård: A. Dickens Reader p. 1—40.
Østerberg: 100 Eng. Poens p. 1—25.
Brier: Eng. stilø., stk. 1—45.
- Im (Kl): Ring Hansen og Mouridsen: On England and the English forfra til s. 165.
Læst op for eleverne: Jacobs: The Monkey's Paw.
- IIs (Kl): Bernhard Shaw: Arms and the Man (ved Oscar Nielsen). Shakespeare: Julius Cæsar (ved Skovgård). Helweg-Møller og Knud Herløv: The British Spirit nr. 2, 4, 6, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 19.
V. Østerberg: A Hundred English Poems s. 29—33, 35—40, 45, 47—52, 59—62, 73—121. V. Stigaard: Dickens Reader, s. 50 88. Som elevlæsning påbegyndt George Maybergs forkortede udgave af Th. Dreiser. An American Tragedy (Signet Books). Kaj Bredsdorf: From Beowulf to Kipling om de læste forfattere.
- IIm (Kl): Ring Hansen og Mouridsen: On England and the English s. 156 bogen ud, samt H. Helweg-Møller: Modern Prose, Volume II hele bogen.
Læst op for eleverne: Steinbeck: Escape.
Læst i I+II (1952/53 og 53/54) tilsammen.
I I gm læst Ring Hansen og Mouridsen: On England and the English forfra til s. 155 (dog med overspringelse af de stkr., der ikke findes i begge udgaver). I II gm. læst resten af den ovenfor nævnte bog samt H. Helweg-Møller: Modern Prose, Volume II hele bogen.

IIs (Mo(: Østerberg: 100 Poems p. 88—97, 115—20.
 Skovg.: Julius Cæsar.
 Brit. Spir, stk. 15—17, 24, 26.
 Thackeray: Rebecca Sharp.
 Helv. Møller: Modern Prose II.
 Desuden har eleverne selvst. læst: Saroyan: The Human
 Comedy + hver et værk af flg. forf.: Steinbeck, Maugham,
 Orwell, Wells.
 Stilø efter Kindt-Jensen, samt studentereksamensopgaver, genf.
 ovs. Grammatik efter Herløv: Eng. gramm.
 Til examen opgives:
 Cæsar IV samt V 1 og 5.
 Østerberg: 27—29, 55—56, 59—62, 73—77, 80—81, 83—86, 115
 —120.
 Dickens: 50—68.
 Rebecca: 3—10.
 Arms and the Man 52⁰⁰—67.
 Brit. Spirit 16—24, 79—83, 108—114, 117—123.

T y s k :

- 2a (L): Lasthein og Skov: Deutsch I.
 2b (L): som 2a.
 3a (Lg): Lasthein og Skov: Deutsch II.
 3b (VL): som 3a.
 4a (Bk): Skov og Lasthein: Deutsch III⁴, læst hele bogen.
 Til examen opgives: 1, 4, 12, 15, 20—23, 25—27, 30, 32, 33, 35,
 39, 40 = 51,7 n. s.
 4b (Hh): Skov og Lasthein: Deutsch III 4. udg. Nr. 1—20, 23, 27, 28,
 29, 30, 32, 33, 35.
 4c (VL): Skov og Lasthein: Deutsch III 4. udg., 1, 3, 8, 9, 10, 12, 13, 15,
 18, 19, 23, 25, 26, 29, 32, 35, 38, 39, 40.
 Ra (VL): Lasthein og Skov: Deutsch f. d. Realkl. (Kbhvn. 1945):
 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 17, 18, 20, 21, 27, 29, 30 p., 102—104²⁵,
 105²⁰—107²⁹, 109¹⁶—114³², 115³⁴—117³⁶, 124⁵—125¹⁸, (75^{7/15} ns).
 Ugtl. Genf.
 Rb (Hh): Axel Lasthein og Hans Skov: Deutsch für die Realklasse:
 stk. 2, 3—5, 7—9, 12—13, 17, 20, 26—27, 29, 31 (Side 127—137)
 75 Ns. Tysk Genfortælling hver Uge.
 Rc (IP) Lasthein og Skov: Tysk for realklassen, 1. udg. stk. 5, 9,
 12, 18, 20, 27, 29, 30 (3, 4, 7, 13, 15, 21). 30 genfortællinger, samt
 øvelse efter Brüel: Tyske realeksamensopgaver.
 Is (VL): Kulturgeschichtl. Lesestücke (Kbhvn. 1946): 1, 2, 3, 26, 27,
 29. Storm: Schimmelreiter (Lpz. 1940).
 Bergengrenen: Die Feuerprobe (Recl. 1951).
 Gad og Moe: Tysk Stiløv. f. gymn. 1—35 m gramm. efter Moe:

Sprachlehre. 1 skriftl. Opgave ugentl., afvekslende overs. og genf.

Im (Bk): Th. Mann: Buddenbrooks. Tonys erste Ehe ved Hans Winkler: G. Keller: Das Fähnlein der sieben Aufrechten.

IIs (Hh): Schiller: Maria Stuart 1—5. Carl V. Østergaard: Tyske digte, Klopstock: Nr. 2. Goethe 1—8, 12—14, 16, Schiller Nr. 1, 4. Litteraturhistorie efter Branner und Stærmosé: Deutsche Klassiker. Ring Hansen und Stærmosé: Kulturgeschichtliche Lesestücke Nr. 17, 18.

IIm (Bk): G. Keller: Das Fähnlein der sieben Aufrechten.
Læst i I + II (52/53 + 53/54 til sammen (1 time ugentlig).
Th. Mann: Buddenbrooks (Tonys erste Ehe) ved Hans Winkler.
G. Keller: Das Fähnlein der sieben Aufrechten.

IIIs (Kl): Goethe: Faust I, Vers 354—2072, 2605—3216, 3374—3834, 4405—4614.
Østergaard: Tyske Digte: Goethe: Willkommen und Abschied, Prometheus, Grenzen der Menschheit, Das Göttliche.
Chamisso: Peter Schlemihls wundersame Geschichte.
Ring Hansen og Stærmosé: Kulturgeschichtliche Lesestücke nr. 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 24.
Læst op for eleverne: Wassermann: Adam Urbas.
Til examen opgives:
Schiller: Don Carlos II, 15, III, 3, 10. IV, 9.
Goethe: Faust: Vers 354—385, 1868—2050, 2865—3072, 3414—3543, 4405—4614.
Branner og Stærmosé: Deutsche Klassiker, S. 88—93.
Østergaard: Tyske digte I, 2. II, 1, 4, 13, 14, 24. III 5, 9.
Ring Hansen og Stærmosé: Kulturgeschichtliche Lesestücke Nr. 7, 8, 15, 23, 24.

Frans k :

Ra (Gj): Bruun & Roskjær: Fransk for begyndere ⁴, s. (1—24), 25—68, 86—88. Statsradiofoniens texthæfte Paul et Françoise, nr. 18—25.

Rb(Lg): Bruun & Roskjær: Fransk for begyndere, s (1—41) 41m—68, 75—83, 86—88. Paul et Françoise, nr. 16—25.

Rc (Lg): som Rb.

I (Gj): Bruun & Roskjær: Fransk for begyndere ⁴, s 1—68, 86—88. Statsradiofoniens texthæfte Paul et Françoise, samtlige tekster. En del linguaphone-lektioner.
Høyby: Øvebog, udvalgte stykker.

II (Gj): Jung: Læsebog, s 1—97. Bruun & Roskjær: La France, s 3—33, 65—ud. En del linguaphone-lektioner. H. Madsen: Moderne franske forfattere (til exsemporal). N. Chr. Nielsen: Stiløvelser I, udvalgte stykker.

III (Lg): Bruun & Roskjær: La France s 95—128. Brüel: Skribenter IV, ekstempereret i: Moderne fr. forfattere. Chr. Niensens franske stiløvelser.

Læst I—II—III 51/52, 52/53—53/54 tilsammen.

Bruun & Roskjær: Fransk for begyndere, samme: La France. Jungs læsebog. Brüel: Skribenter. IV. Madsen: Moderne franske forfattere.

Latin:

4ab (Lg): Foss: Elementa Latina, (1—30), 31—47, I—XVII.

4c (Gj): Foss: Elementa Latina, s. (1—35), 36—64 ó.

Is (Gj): Cæsar: Gallerkrigen, II og V bog.

IIs (Gj): Høeg: Cæsar og andre forfattere: Ciceros breve, nr. 1, 2, 6—11, 17, 18, 21.

Krarup: Romersk poesi²: Catul, nr. 1, 3, 4, 6, 7, Horats, nr. 1—5, 15, Tibul, nr. 1, Properts, nr. 1, Ovid, nr. 2, 3, 5, Martial: samtlige epigrammer. Krarup og Nielsen: Lat. Læsebog ², s. 65—75, 184—87, 224—34.

De latinske sange i studentersangbogen »Concinanus, o so-
dales«.

IIIs (Gj): Høeg: Cæsar og andre forfattere ², s. 39—47, 132—40.

Krarup og Nielsen: Lat. Læsebog ², s. 104—15, 249—58.

Til examen opgives: Krarup: Romersk poesi ², Tibul, nr. 2, Ovid, nr. 1, Høeg: Cæsar og andre forfattere ², s. 39 (fra kap. 21)—47, 132—38, af Ciceros breve nr. 2, 6—11, 18, 21.

Krarup og Nielsen ², s. 65—75, 104—15.

Oldtidskundskab:

I (IP): Iliaden I, VI, IX, XXII, XXIV.

Odysseen I, V, VI, VII, XI.

Kunsthistorien til ca. 450. Dele af mythologien (Secher).

II (IP): Antigone, Medea, Kunsthistorie 450—hellenistisk kunst.

Kragelund: Græske historikere p. 33—46, 64—100.

III (IP): Frisch: Sokrates' domfældelse og død. Repetition af visse dele af examenspensum. Kunsthistorie efter Luchenbach og Kragelund: Græske kunstværker.

Til examen opgives. Iliade (Østergaard) I, XXIV 469 — ud. Odysse VI, i alt 1063 vers.

Antigone (Thor Lange).

Græske historikere p. 64—80

Apologi, Kriton

Kretisk-nykensk kunst (borge, Tyrebægre, Løveport), Geometrisk kunst, tempelstilarter, Parthenon, Olympiagavlen, Tenea-statuen, Kore, Vognstyrer, Diskoskaster, Spydbærer, Hermes, Skraber, Laokoon, Døende galler, Teatret.

Historie:

- 1a (GB): Buchreitz og Rosing: Historie I (3. udg.) s. 1—137.
1b (GB): som 1a.
2a (IP): Historie I² p. 138—ud.
2b (GB): Historie II p. 138—ud.
3a (IP): Historie II² p. 1—146.
3b (Lau): Som 3a.
4a (IP): Historie II³ p. 128—294, 321—41, 348—51.
4b (Lau): Historie II² p. 146—300, 318—347.
4c (Lau): Som 4b.
Ra (Lau): Axel Strehle: Tre Imperier (1949): USA 1783—1945. Rusland 1815—1945. Kierkegaard m. fl.: Borger og samfund.
Rb (GB): Englands, USAs og Ruslands historie fra 1880 til 1945 i alt væsentligt efter Strehle. Kierkegaard m. flere: Borger og samfund (2. udg.) side 5—31 (32—33), 34—38, (39—41), 42—50, (51—61), 62—66, (67—68), 69—80, (81—82), 83—100.
Rc (IP): Strehle: Tre Imperier: USA 1783—1945. Rusland 1815—1945. Kierkegaard m. fl.: Borger og samfund. 2. udg. p. 5—31, 34—38, 42—50, 62—66, 69—80, 83—100.
I (IP): P. Munch: Verdenshistorie I—II, Kierkegaard, Winding: Nordens historie — 1050. En række billeder efter Bundgaard I. Andrup m. fl.; Danmarks historie i billeder. (Dele af Plinus' breve).
II (Lau): P. Munch: Verdenshistorie 1300—1815. Kierkegaard og Winding: Nordens historie ca. 1300—ca. 1848. Bundgaard's billedhæfte nr. 44 og 45. Leonardo da Vinci: Nadveren. Handelen på Øresund i 14. årh. (Danmarks Riges Breve 2. række, 11. bind nr. 101, 152 (uddrag), 213, 214, 221, 232, 317).
III (IP): P. Munch: Verdenshistorie 1848—1940. Kierkegaard og Winding: Nordens historie. 1848—1940. Speciale: Nordslesvig 1918—40. En del billeder. P. Munch: Samfundslære. Til examen opgives: Det af undervisningsinsp. udtagne + speciale. Verdenshistorie 1500—1789. Verdenshistorie 1914—39. Nordens Historie 1380—1720, Danmarks Historie 1848—1939. Samfundslære p. 1—102. Speciale.

Geografi:

- 1a(JM): Andersen og Vahl, Geografi for mellemskolen I, forfra til Frankrig.
1b (JM): som 1a.
2a (Joh.): P. Andersen og M. Wahl I: fra Frankrig — bogen ud. P. Andersen og M. Wahl II: Afrika.
2b (Bg): P. Andersen og M. Vahl I: fra Alperne — Bogen ud. P. Andersen og M. Vahl II: Afrika.
3a (JM): Andersen og Vahl: Geografi for mellemskolen II. fra Årstider til Meksiko.

- 3b (Joh.): P. Andersen og M. Vahl II: fra Afrika til Sydamerika.
 4a (Gr): Andersen og Vahl. Geografi f. mellemskolen II. USA +
 Norden + Havet.
 4b (JM): Fra Mexico — bogen ud.
 4c (Gr): USA + Norden + Havet.
 Ra (Bg): Hellner og Humlum: Erhvervsgeografi, 6. udg.
 Rb (Gr): Hellner og Humlum: Erhvervsgeografi, 5. udg.
 Rc (Gr): Hellner og Humlum: Erhvervsgeografi, 5. udg.
 Is (Gr): Hellner: Geografi, 2. udg. s. 1—38 og 55—108.
 Im (Gr): Hellner: Fysisk geografi — s. 135.
 IIs (Gr): Hellner: Geografi, 2, udg.
 Til examen opgives ikke s. 35n—44, 63—66, 179—185.
 IIm (JM): Hellner og Humlum: Geografi f. gymnasiet I—II. 2. udg.
 Til examen opgives ikke s. 42—55, 68—85, 100—117.

Naturhistorie:

- 1a (JM): Balslev og Andersen: Zoologi f. mellemskolen I, forfra til
 tornskaden. Balslev og Simonsen: Botanik f. mellemskolen I.
 1b (JM): Som 1a.
 2a (Bg): V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for mellemskolen I fra
 tornskaden og bogen ud. V. Balslev og R. Simonsen: II
 (hefte).
 2b (JM): som 2a.
 3a (JM): Balslev og Andersen: Zoologi f. mellemskolen II, forfra
 til Snegle.
 Balslev og Simonsen: Botanik f. mellemskolen III.
 Rasmussen og Simonsen: Organisk kemi.
 3b (JM): som 3a.
 4a (Bg): V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for mellemskolen.
 II. fra Snegle — bogen ud.
 V. Balslev og R. Simonsen: IV.
 4b (Bg): som 4a.
 4c (Bg): som 4a.
 Ra (JM): P. L. Jørgensen og M. P. Andersen: Biologi f. realklassen.
 Rb (Bg): som Ra.
 Rc (JM): som Ra.
 IIIs (Bg): B. Jessen og E. Schiønning: Biologi for gymnasiet, II. udg.
 Aug. Krogh: Fysiologi for gymnasiet, 12. udg. og P. Brandt
 Rehberg.
 Til examen opgives:
 Fysiologi: Det læste med undtagelse af s. 98—114, 128—134.
 Biologi: Det læste med undtagelse af s. 80—87.
 IIIIm (Bg): som III G. s.
 Til examen opgives: som III G. s.

Fysik og kemi:

- 1a (Kj): Th. Sundorph: Fysik I, side 1—40.
1b (Li): Th. Sundorph: Lærebog i fysik I, s. 1—40.
2a (Li): Th. Sundorph: Lærebog i fysik I, s. 42—68.
K. Kobberø: Lærebog i kemi, s. 5—34.
2b (Kj): som 2a.
3a (JJ): Th. Sundorph: Fysik for mellemsk. I fra »Galvaniske elementer« og bogen ud.
K. Kobberø: Kemi for mellemsk. fra »Klor og Jod« og bogen ud.
3b (Li): Th. Sundorph: Lærebog i fysik I, s. 68 — bogen ud.
K. Kobberø: Lærebog i kemi, s. 34 — bogen ud.
4a (Li): Th. Sundorph: Lærebog i fysik II.
4b (F): som 4a.
4c (Kj): som 4a.
Ra (Kj): Sundorph: Fysik for realkl. I—II.
Rb (F): som Ra.
Rc (JJ): Th. Sundorph: Fysik for realkl. I (varmelære).
Th. Sundorph: Fysik for realkl. II (elektricitet).
II dog uden tillæg.
Is: Se under geografi.
Im (JJ): Th. Sundorph: Varmelære f. gym.
Th. Sundorph: Lyslære f. gym. til lysets farvespredning.
Barmwater: Grundtræk af astronomien til planeterne.
Ring: Kemi f. gym. til kogsaltmolekulet.
IIIm (JJ): Th. Sundorph: Mekanisk fysik for gym. til »Svingende bevægelse« og fra »Den almindelige tiltrækning« bogen ud.
Th. Sundorph: Elektricitet og magnetisme til »Vekselstrøm«.
Barmwater: Grundtræk af astronomien fra »Planeterne« bogen ud.
Ring: Kemi f. gym. fra kogsaltmolekulet til metallerne.
IIIIm (JJ): Th. Sundorph: Mekanisk fysik f. gym. fra »Svingende bevægelse« til vædsker.
Th. Sundorph: Elektricitet og magnetisme fra »Vekselstrøm« bogen ud.
Th. Sundorph: Lyslære f. gym. fra »Lyset som bølgebevægelse« bogen ud.
Ring: Kemi for gym. fra »Metallerne« og bogen ud.
Til examen opgives:
Barmwater: Astronomi, 7. udg., s. 5—51 og 100—101.
Th. Sundorph: Varmelære f. gym. 8. udg., s. 28—35.
Th. Sundorph: Lyslære f. gym. 8. udg., s. 32—50.
Th. Sundorph: Mekanisk fysik f. gym. 8. udg., s. 1—11 og 20—62.

Th. Sundorph: Elektricitet og magnetisme, 7. udg., s. 39—53, 68—76, 93—119 og 149—160.

Samt følgende fysiske øvelser:

1. Tins smeltevarme, 2. luftens normalvægtfylde, 3. samlelinse, 4. fotometri, 5. goniometer, 6. skråplan, 7. penduler, 8. Kundts rør, 9. jordmagnetisme, 10. termoelement, 11. Joules lov, 12. Faradays elektrolyt. love, 13. Wheatstones bro, 14. kompensationsapp. og 15. elektronrør.

K e m i :

Ring: Kemi for gymn., 7. udg. §§ 17, 21, 23, 25—27, 30, 33—35, 37—45, 59, 61, 63, 67 og 72—73.

R e g n i n g o g m a t e m a t i k :

1a (Kj): C. C. Andersen og Damgaard Sørensen: Regning I.

H. J. Pihl: Geometriske øvelser I.

1b (L): som 1a.

2a (Li): C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen: Regning og aritmetik II.

H. J. Pihl: Geometriske øvelser II, 1—52. 1 sæt opgaver om ugen.

2b (gh): Andersen og Damgaard Sørensen II.

H. J. Pihl: Geometriske øvelser II. § 1—49.

3a (F): Andersen og Damgaard Sørensen III.

H. J. Pihl: Geometriske øvelser II.

Øvelserne 52—93. 1 sæt opgave om ugen.

3b (gh): Andersen og Damgaard Sørensen III.

H. J. Pihl: Geometriske øvelser II. Øvelserne (50—86).

4a (Li): C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen IV.

H. J. Pihl: Geometriske øvelser II. 78—83, 85, 86, 96—105.

1 sæt opgaver om ugen.

4b (F): Andersen og Damgaard Sørensen IV.

Pihl: Geometriske øvelser II, øvelserne: 78—83, 85, 86, 96—104.

1 sæt opgaver om ugen.

4c (gh): C. C. Andersen og Damgaard Sørensen: IV.

Geometr.: Pihl: Øvelser II.

Øvelserne: 78—81, 85, 86, 96—105. (82, 83).

1 sæt opg. ugentl.

Ra (Kj): C. C. Andersen og Damgaard Sørensen:

Regning og aritmetik f. r.

Rb (F): Andersen og Damgaard Sørensen V.

Logaritmer, potens og rod læst efter optegnelse.

4 opgaver om ugen.

Rc (JJ): C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen:

Regning og aritmetik for realklassen.

Rod delvis læst efter optegnelser.

Im (Li): Pihl og Rubinstein: Lærebog i Matematik I.

2 sæt opgaver ugentlig.

IIs (Kj): Poul Mogensen: Mat. f. spr. linier.

Læst §§ 24—38.

Til examen opgives:

§§ 4—15 og §§ 27—38.

IIm (gh): Pihl, Kristensen og Rubinstein:

Matematik II samt ændringer til samme.

2 sæt opgaver ugentlig.

IIIm (F): Pihl og Rubinstein: Matematik I.

Pihl, Kristensen og Rubinstein: Matematik II.

Pihl, Kristensen og Rubinstein: Matematik III.

2 opgavesæt om ugen.

Til examen opgives:

Matematik I §§ 26—31, 129, 133—146, 153—164, 192—196.

Matematik II §§ 31—38, 45—70, 72—75, 78, 96—97 (+ tillæg
§ 94 og 96). 101, 113—123.

Matematik III §§ 8—17, 27, 45—51, 54—56, 64—83, 97—111.

Pigeregning:

Ra (L): C. C. Andersen og J. Damgaard Sørensen. Praktisk regning
for piger.

Rb (L): som Ra.

Geometri:

Rabc (Li): Juul og Rønnau: Geometri for realklassen s. 1—44.

Ligedannethed læst efter optegnelser.

Tegning:

1m: Fantasitegning, kartoffeltryk, fri emner — vandfarve anv.

2m: Perspektiv- og mønstertegning.

3m: Dekorative arbejder. Fri opgaver. Tusch anvendes.

4m: Modeltegning — Linolsnit.

R: som 4m.

Sløjd:

Der undervises efter dansk skolesløjds system.

1m: Grydeunderlag, cykelpropel, skib, læsestativ, hylde.

2m: »Oslofjord«-flagstang, vinkel, papirkniv, brevholder.

3m: Værktøjskasse, lampe, medicinskab, skib, ærmetrygebræt.

4m: Pudekasse, taburet, entrehylda.

Håndarbejde:

1a: (k): Et par ankelsokker, et pudevår med hulsøm.

1b (Bg): Et par ankelsokker, et pudevår med hulsøm.

2m (k): 1 stranddragt, strømpestopning.

3m (k): Pyjamas. Lapning på maskine og i hånden.

4ab (Bg): En skjortebluse, sammentrækssyning.

4c (k): En skjortebluse — sammentrækssyning.

R (Bg): En kjole, sammentrækssyning og hvidsøm.

S a n g :

1ab 2ab: Indøvelse af een- og tostemmige sange, kano'er på dansk og engelsk, node- og hørelære, stemmedannelsesøvelser.

3pi: En- og flerstemmige sange på dansk, svensk engelsk og tysk.

4abc: Eenstemmige sange efter »Den danske sang«. Hørelære og musikediktat.

Elementære lytteøvelser efter grammofonplader, fortrinsvis m. tilknytning til andre fag (dansk og tysk læsebog, geografi, historie).

Rabe: Indøvelse af sange på dansk og på de fremmede sprog.

Gennemgået centrale værker fra musikkens klassiske, romantiske og moderne perioder.

Is+m: Een- og flerstemmige sange og viser, danske og udenlandske. Musikkens grundelementer. Nodeskriftens historie. Dansk musik til og med romantikken.

IIs+m: Een- og fl.st. sange og viser, danske og udenlandske. Hovedpunkterne af den musikalske formlære gennemgået m. klaver- og grammofoneksempler. Klassen har aflyttet skoleradioens udsendelsesrække »Vor tids danske komponister«.

IIIs+m: Eenst. sange af morgensangsrepertoiret. Studentervisere efter »Concinamus«. Den musikhistoriske gennemgang fortsat m. værker fra romantikken, den nyere og nyeste tid samt barokken.

I—III: Ugentlig korsangstime for hele gymnasiet. Gymnasiekoret medvirkede v. translokationen. (Gade: »Morgensang af Elverskud«) og v. juleafslutningen (Buxtehude: »In dulci júbilo«).

G y m n a s t i k :

Skoleidrætsmærket er erhvervet således: i bronze af 11 drenge (Gr: II, VL: 3), i sølv af 17 drenge (Gr: 6, VL: II), i guld af 19 drenge (Gr: I, VL 18), i sølv med emaille af 12 drenge (Gr. 4, VL: 8) og af 5 piger (jdh), i guld med emaille af 4 drenge (VL). I alt har således 68 elever taget skoleidrætsmærket.

Det har stadig — på 5. år — været umuligt at undervise i svømning, fordi sundhedskommissionen p. gr. af fjordvandets forurening har nedlagt forbud mod tvungen skolebadning.

Foreninger

Aabenraa Statsskoles Samfund har med landsretssagfører *Hans Johansen* som formand gennemført en smuk sæson med en vellykket dimittendfest på årsafslutningsdagen og en morsom medlemsfest ved nytår. Samfundet har traditionen tro udsendt et lødigt årsskrift under turistchef *Frands Gregersens* redaktion.

Opnør har i år haft *Sven Caspersen* som formand og gennemført året på sædvanlig måde.

»Foreningen til Dyrenes Beskyttelse« har ved skolen en ungdomsafdeling under ledelse af JM.

Skolebio er ved skolen repræsenteret gennem Gr.

Gaver m. v.

I årets løb er der vist skolen megen venlighed: Stadsdyrlæge *Mogensen* har som sædvanlig fyldt vore petriskåle. Det offentlige Slagtehus har givet os lunger, blod, øjne, sygehuset har ladet III g se laboratoriet, og overlæge *Wollesen* ladet samme klasse overvære nogle operationer. Under excursionerne har fabriksledelser og andre vist imødekommenhed, og fra forskellig side er der givet skolen værdifulde gaver.

Boggaver er modtaget fra mange sider: Videnskabernes Selskab, USA Information Service, Alliance française, det engelske og tyske gesandtskab i København, Gyldendalske Boghandel. Havnefoged *Mathiesen* har på fjorden ved Skærrev indsamlet knogler fra en oltidsplads. Nationalmuseet har bestemt dens alder. Overbetjent *Midtgaard* har behandlet og fotograferet en mærkelig æggeskal fra skolens samling. Apoteker *Kristensen* har skænket skolen en analysevægt. Serum-instituttet har skænket os testserum til forsøg. Mogens Brandt har passet skolens akvarium.

For alle gaver og anden venlighed siger skolen tak.

Elevernes Materiel

Eleverne skal have skolens gymnastikdragt, håndklæde til hver gymnastiktime, elever i mellemskole og realklasser en passer, elever i det matematisk-naturvidenskabelige gymnasium et tegnebestik og alle elever de nødvendige stilebøger, kladdehæfter, tegneblokke, det nødvendige skrivemateriel samt skolebøger efter nedenstående bogliste. *Af hensyn til, at ikke alle ældre udgaver af bøgerne er anvendelige, bør eleverne ikke skrive navn i bøgerne, før de er godkendt af faglæreren.* Alle elevernes ejendele må iøvrigt være tydeligt mærkede med navn.

Om leje af bøger henvises til »Aabenraa Boghjælp«, se side 25.

Bogliste for mellemskolen og realklassen

	1. m	2. m	3. m	4. m	R
Religion:					
Nye Testamente (i ny autoriseret oversættelse)			+	+	
Juul-Mortensen og Norrild: Bibelhist. I	+	+			
Juul-Mortensen og Norrild: Bibelhist. II		+	+	+	
(i den nyeste udgave er I og II i eet bind)					
Dansk:					
Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mlsk. I (11. udgave)		+			
Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mlsk. II (ikke ældre end 8. udgave)			+		
Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mlsk. III (9. udgave)				+	+
Clausen og Hansen: Dansk læsebog f. rkl. (ikke ældre end 5. udgave)					+
Houken og Sørensen: Svensk for mlsk.			+	+	
Ludvigsen: Dansk skoleordbog eller Dansk retskrivningsordbog (ny udgave)	+	+	+	+	+
Forfatterlæsning efter senere meddelelse				+	+

	1. m	2. m	3. m	4. m	R
Engelsk :					
Friis-Hansen og Chr. Nielsen:					
Engelsk f. mlsk. I + øvelseshefte	+				
Engelsk f. mlsk. II + —		+			
Engelsk f. mlsk. III + —			+		
Engelsk f. mlsk. IV + —				+	
Engelsk f. realkl. (5. opl.) + —					+
Forfatterlæsning efter senere meddelelse		+	+	+	+
Tysk :					
Tysk-dansk og dansk-tysk ordbog					+
Lasthein og Skov: Deutsch I		+			
Lasthein og Skov: Deutsch II			+		
Lasthein og Skov: Deutsch III				+	
Lasthein og Skov: Tysk læseb. f. realkl. + glosehefte					+
N. Kaper: Kortfattet tysk sproglære ved Hou- ken og Stenbjerre					+
Brüel: Tyske realeksamensopgaver med sprog- øvelser					+
Forfatterlæsning efter senere meddelelse		+	+	+	+
Fransk : (Kun for elever, der læser fransk):					
Nielsen: Fransk skolegrammatik					+
Bruun og Roskjær: Fransk for begyndere					+
Latin : (Kun for elever, der læser latin):					
Otto Foss: Elementa latina I—II				+	
Historie :					
Buchreitz og Rosing: Historie I	+	+			
Buchreitz og Rosing: Historie II			+	+	
Kierkegaard m. fl.: Borger og samfund					+
Strehle: Tre imperier					+
Geografi :					
Andersen og Vahl: Geografi f. mlsk. I	+	+			
Andersen og Vahl: Geografi f. mlsk. II		+	+	+	
(ikke ældre end 11. udgave)					
Christensen og Krogsgaard: Atlas f. mlsk.	+	+	+	+	+
(ikke ældre end 17. udgave)					
Christensen og Krogsgaard: Atlas u. navne I ..	+	+	+	+	+
(ikke ældre end 12. udgave)					
Christensen og Krogsgaard: Atlas u. navne II ..		+	+	+	+
Hellner og Humulum: Erhvervsgeografi f. realkl. (ikke ældre end 4. udgave)					+

	1. m	2. m	3. m	4. m	R
Naturhistorie:					
Andersen og Jørgensen: Biologi f. realkl.					+
Balslev og Andersen: Zoologi f. mlsk. I	+	+			
Balslev og Andersen: Zoologi f. mlsk. II			+	+	
Balslev og Simonsen: Botanik f. mlsk. I	+				
Balslev og Simonsen: Botanik f. mlsk. II		+			
Balslev og Simonsen: Botanik f. mlsk. III			+		
Balslev og Simonsen: Botanik f. mlsk. IV + Rep.					÷
Rasmussen og Simonsen: Lille flora	+	+	+	+	
Rasmussen og Simonsen: Organisk kemi			+		
Fysik og kemi:					
Kobberø: Kemi f. mlsk.			+	+	
Sundorph: Fysik f. mlsk. I	+	+	+		
Sundorph: Fysik f. mlsk. II				+	
Sundorph: Fysik f. realkl. I—II					+
Regning og matematik:					
Andersen og Damgaard Sørensen:					
Regning og aritmetik f. mlsk. I	+				
Regning og aritmetik f. mlsk. II		+			
Regning og aritmetik f. mlsk. III			+		
Regning og aritmetik f. mlsk. IV				+	
Regning og aritmetik f. realkl. (sidste udg.) ..					+a)
Praktisk regning f. piger					+a)
Erlang: Firecifret logaritmetavle, C.					+a)
Juul og Rønau: Geometri f. realkl.					+a)
Pihl: Geometriske øvelser I	+				
Pihl: Geometriske øvelser II		+	+	+	
Sang:					
Den danske sang	+	+	+	+	+
Skrivning:					
Herman Larsen: Øveb. t. br. v. skriveunderv. 5—7	+	+	+		
Herman Larsen: Den røde skrivebog I	+	+			
Herman Larsen: Den røde skrivebog II	+	+			
Karakterbog	+	+	+	+	+

a) Efter valg af fag

Bogliste for gymnasiet

	I s	I m	II s	II m	III s	III m
R e l i g i o n :						
Nye Testamente (i ny autoriseret oversættelse) ..	+	+	+	+	+	+
S. Holm: Religionerne	+	+	+	+	+	+
Evt. tekshefter efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	+
D a n s k :						
Falkenstjerne: Håndbog i dansk litt. I—II (ved Borup Jensen)	+	+	+	+	+	+
Noter hertil	+	+	+	+	+	+
Falkenstjerne: Håndbog i dansk litt. III (ved Borup Jensen)			+	+	+	+
Noter hertil			+	+	+	+
Norrild: Dansk litteraturhistorie	+	+	+	+	+	+
Rehling og Hasselberg: Svenske forfattere	+	+	+	+	+	+
Sprogforklaring hertil	+	+	+	+	+	+
Forfatterlæsning efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	+
Buchreitz og Lindgård: Dansk grammatik	+	+	+	+	+	+
E n g e l s k :						
Bredsdorff: From Beowulf to Kipling			+		+	
Engelsk-dansk og dansk-engelsk ordbog	+		+		+	
Herløv: Engelsk grammatik	+		+		+	
Kindt-Jensen: Engelske stiløv. f. gymn. øvr. kl. ..			+		+	
Helweg-Møller and Herløv: The British Spirit ..	+		+		+	
Ring-Hansen og Mouridsen: On England and the English + notehefte		+		+		
Rosenmeier: A Modern Engl. Omnibus	+					
Stigaard: Repetitionskursus i den eng. gramm. ..			+		+	
Stigaard: The Dickens Reader	+		+		+	
Thackeray: Rebecca Sharp v. Andersen					+	
Østerberg: English Poems (5. og senere udg.) ..			+		+	
Yderligere forfatterlæsning efter senere med- delelse	+		+		+	
Alving og Brøndum: Engelske synonymer	+		+		+	
Helweg Möller: Modern Prose II				+		
Alving m. fl.: Two Centuries of English Poetry ..	+					
Stiløvelse efter senere meddelelse	+					
T y s k :						
Østergaard: Tyske digte	+		+		+	
Branner og Stærmoser: Deutsche Klassiker	+		+		+	
(sidste udg.)						

	Is	Im	IIs	IIm	IIIs	IIIm
Ring-Hansen og Stærmosé: Kulturgeschichtliche Lesestücke	+		+		+	
Gad og Moe: Tyske stiløvelser + ordliste	+		+		+	
Moe: Deutsche Sprachlehre f. d. höhere Schule ..	+		+		+	
Tysk-dansk og dansk-tysk ordbog	+		+		+	
Tyske studentereksamensopgaver II (ikke ældre end 4. udg.)	+		+		+	
Forfatterlæsning efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	
Carl Gad: Tyske tekster f. mat. gymn.		+				
Fransk:						
Fransk-dansk ordbog	+	+	+	+	+	+
Jung: Fransk læsebog (sidste udg.)			+	+	+	+
Bruun og Roskjær: La France			+	+	+	+
Linguaphone: Fransk tekstbog	+	+	+	+	+	+
Madsen: Moderne franske forfattere			+	+	+	+
Nielsen: Fransk grammatik	+	+	+	+	+	+
Bruun og Roskjær: Fransk for begyndere	+	+	+	+	+	+
Nielsen: Nogle udtaleregler			+	+	+	+
Duprez: Histoire de France					+	+
Poul Høybye: Fransk øvelsesbog	+	+	+	+		
Latin:						
Høeg: Cæsar og andre forfattere	+		+		+	
Krarup og Nielsen: Latinsk læsebog			+		+	
Krarup: Romersk poesi			+		+	
Kragelund: Latinsk sproglære	+		+		+	
Oldtidskundskab:						
Enripides: Medeia			+	+	+	+
Frisch: Sokrates' domfældelse og død					+	+
Homer: Iliaden og Odysseen v. Østergaard	+	+	+	+	+	+
Noter til samme	+	+	+	+	+	+
Kragelund: Græske kunstværker	+	+	+	+	+	+
Kragelund: Græske historikere			+	+	+	+
Secher: Græsk mytologi til skolebrug	+	+	+	+	+	+
Sofokles: Antigone v. Thor Lange			+	+	+	+
Historie:						
Andrup m. fl. Danmarks historie i billeder	+	+	+	+	+	+
Bundgaard: Oldt. o. middelald. billedhefte I	+	+	+	+	+	+

	Is	Im	IIs	IIm	IIIs	IIIm
Munch: Samfundslære for den højere underv. . .					+	+
Munch: Læreb. i verdenshist. f. gymn. I . . .	+	+	+	+	+	+
Munch: Læreb. i verdenshist. f. gymn. II . . .	+	+	+	+	+	+
Munch: Læreb. i verdenshist. f. gymn. III . . .			+	+	+	+
Munch: Læreb. i verdenshist. f. gymn. IV . . .			+	+	+	+
Teksthefter efter senere meddelelse	+	+	+	+	+	+
Kierkegaard og Winding: Nordens historie	+	+	+	+	+	+
G e o g r a f i :						
Hellner: Geologi f. gymn.		+		+		
Humlum: Geografi f. gymn.		+		+		
Christensen og Krogsgaard: Atlas f. mlsk.	+	+	+	+		
Christensen og Krogsgaard: Atlas u. navne I . .	+	+	+	+		
Christensen og Krogsgaard: Atlas u. navne II . .	+	+	+	+		
Hellner: Geografi f. det spr. gymn., 2. udg.	+		+			
N a t u r h i s t o r i e :						
Krogh: Menneskets fysiologi, ikke ældre end 10. udg.					+	+
Schønning og Jessen: Biologi f. gymnasiet					+	+
F y s i k o g k e m i :						
Barmwater: Astronomi f. gymnasiet		+		+		+
Nygaard og Christiansen: Fys. øv. f. gymn.		+		+		+
Ring: Kemi f. gymn. + øvelser		+		+		+
Skrive- og rejsekalenderen f. sidste år		+		+		+
Sundorph: Lyslære f. gymnasiet		+		+		+
Sundorph: Mekanisk fysik f. gymn.				+		+
Sundorph: Varmelære f. gymn.		+		+		+
Sundorph: Elektricitet og magnetisme		+		+		+
R e g n i n g o g m a t e m a t i k :						
Erlang: Firecifret logaritmetabel, udg. C.		+		+		+
P i h l o g R u b i n s t e i n :						
Lærebog i matematik I + opgaver		+		+		+
Lærebog i matematik II + opgaver				+		+
Lærebog i matematik III + opgaver						+
S a n g :						
Den danske sang	+	+	+	+	+	+
Arnholz m. fl.: Festsange	+	+	+	+		
Karakterbog	+	+	+	+	+	+

Afgangs- og årsprøver

juni 1954

De beskikkede og indbudte censorers navne er forkortet således:

Bey.: Lektor Beyer, Odense Katedralskole. Chri.: Lektor Heinrich Christiansen, Metropolitanskolen. D.-H.: Adjunkt Dahlmann-Hansen, Østersøgades Gymnasium. H.G.: Kommunalærer H. Gilleberg, Åbenrå. H. J.: Kommunalærer Harald Jensen, Åbenrå. B. J.: Kommunalærerinde, fru Bodil Jessen, Åbenrå. Kure: Lektor, frk. Bodil Kure, Lyngby Statsskole. C. M.: Kommunalærer Chr. Madsen, Åbenrå. Nyd.: Lektor Nydahl, Lyngby Statsskole. Pal.: Adjunkt, frk. E. Paludan, Ålborg Katedralskole. Rie.: Adjunkt G. Riemann, Ålborg Katedralskole. Rød.: Adjunkt, frk. Røder, Frederiksborg Statsskole, Hillerød. Rø.: Lektor F. Røvig, Gl. Hellerup Gymnasium.

Desuden vil lærerinde, fru Nanna Gandil, Frederiksborg Statsskole, Hillerød, censurere kvindeligt håndarbejde, kommunalærer J. Stave, Åbenrå, tegning, og overlærer S. Kristensen, Åbenrå, sløjd.

Hvad de øvrige forkortelser angår, henvises til fortegnelsen over lærerkollegiet.

Tid	Klasse og fag	Eksaminator	Censor	Lokale
IIIIns.				
9. juni kl. 8	Dansk	Lg	Chri.	Nr. 15
12. » » 8	Fransk	Lg	Nyd.	» 15
16. » » 8	Naturhistorie	Bg	Rie	Naturh.lok.
18. » » 8	Engelsk	Mo	D.-H.	Nr. 15
21. » » 8	Latin	Gj	Pal.	» 15
IIIInn.				
9. juni kl. 13 ³⁰	Dansk	Lg	Chri.	Nr. 15
12. » » 11	Fransk	Lg	Nyd.	» 15
16. » » 10	Naturhistorie	Bg	Rie.	Naturh.lok.
18. » » 8	Matematik	F	Rø	Nr. 16
21. » » 8	Fysik	JJ	Bey.	Fysiklokalet
IIns.				
10. juni kl. 8	Latin	Gj	Lg	Nr. 3
12. » » 8	Historie	Lau	GB	» 4
14. » » 8	Oldtidsk.	IP	Lau	» 16
16. » » 13	Geografi	Gr	Rie.	Geografifok.
19. » » 8	Fransk	Gj	Lg	Nr. 3
21. » » 8	Engelsk	Kl	Mo	» 3

Tid	Klasse og fag	Eksami- nator	Censor	Lokale
IImn.				
12. juni kl. 8	Tysk	Bk	Kure	Nr. 16
14. " " 8	Matematik	gh	F	" 1
16. " " 8	Fysik	JJ	Li	Fysiklokalet
18. " " 13	Engelsk	Kl	D. H.	Nr. 15
21. " " 8	Dansk	Bk	Hh	" 4
22. " " 14	Oldtidsk.	IP	Lau	" 15
IIns.				
9. juni kl. 8	Tysk	VL	Kl	Nr. 16
11. " " 8	Fransk	Gj	Lg	" 15
16. " " 8	Latin	Gj	Lg	" 15
22. " " 8	Geografi	Gr	JM	Geografilok.
IImn.				
9. juni kl. 8	Matematik	Li	gh	Nr. 1
11. " " 8	Geografi	Gr	JM	Geografilok.
15. " " 8	Fysik	JJ	F	Fysiklokalet
22. " " 8	Engelsk	Kl	Hh	" 16
Ra.				
29. maj kl. 8	Fransk	Gj	H. G.	Nr. 15
31. " " 8	Geometri	Li	F	" 15
2. juni " 8	Naturhistorie	JM	Bg	Naturh.lok.
8. " " 8	Geografi	Bg	JM	Geografilok.
10. " " 8	Historie	Lau	GB	Nr. 1
12. " " 8	Engelsk	Mo	Kl	" 1
15. " " 8	Dansk	Bk	C. M.	" 16
17. " " 8	Matematik	Kj	gh	" 16
19. " " 8	Tysk	VL	Kl	" 16
22. " " 8	Fysik	Kj	Bey.	Fysiklokalet
Rb.				
29. maj kl. 9 ³⁰	Fransk	Lg	H. G.	Nr. 15
31. " " 8	Geometri	Li	F	" 15
2. juni " 8	Engelsk	Kl	Mo	" 15
8. " " 8	Fysik	F	Li	Fysiklokalet
10. " " 8	Tysk	Hh	H. J.	Nr. 16
12. " " 8	Geografi	Gr	Joh	Geografilok.
14. " " 8	Dansk	Lg	Kiil	Nr. 15
17. " " 8	Matematik	F	Rø.	" 15
19. " " 8	Naturhistorie	Bg	JM	Naturh.lok.
21. " " 8	Historie	GB	Lau	Nr. 16

Tid	Klasse og fag	Eksaminator	Censor	Lokale
Rc.				
29. maj kl. 11	Fransk	Lg	H. G.	Nr. 15
31. " " 8	Geometri	Li	F	" 15
2. juni " 8	Fysik	JJ	F	Fysiklokalet
8. " " 8	Engelsk	Kl	Hh	Nr. 15
10. " " 8	Naturhistorie	JM	Bg	Naturh.lok.
12. " " 8	Dansk	IP	HA	Nr. 3
14. " " 8	Geografi	Gr	Bg	Geografilok.
17. " " 11 ³⁰	Matematik (nr. 1—13)	JJ	Rø.	Nr. 15
18. " " 12	Matematik (nr. 14—18)	JJ	Rø.	" 16
19. " " 12	Historie	IP	Lau	" 1
21. " " 8	Tysk	IP	Lg	" 1
4a.				
3. juni kl. 8	Engelsk	Mo	Hh	Nr. 6
8. " " 8	Latin	Lg	B.J.	" 16
10. " " 8	Dansk	Kiil	Chri.	" 15
12. " " 8	Matematik	Li	gh	" 6
14. " " 8	Fysik	Li	JJ	Fysiklokalet
17. " " 8	Naturhistorie	Bg	JM	Naturh.lok.
19. " " 8	Tysk	Bk	Kiil	Nr. 6
4b.				
3. juni kl. 8	Matematik	F	gh	Nr. 17
8. " " 9	Latin	Lg	B.J.	" 16
10. " " 8	Fysik	F	Li	Fysiklokalet
12. " " 8	Tysk	Hh	VL	Nr. 5
15. " " 8	Historie	Lau	Rød.	" 15
17. " " 8	Engelsk	Kl	Mo	" 1
19. " " 8	Dansk	Hh	HA	" 4
4c.				
3. juni kl. 8	Naturhistorie	Bg	JM	Naturh.lok.
8. " " 11	Latin	Gj	B.J.	Nr. 16
11. " " 8	Engelsk	Kl	Hh	" 16
14. " " 8	Tysk	VL	Bk	" 3
17. " " 8	Historie	Lau	IP	" 3
19. " " 8	Matematik	gh	Rø	" 15
21. " " 8	Dansk	HA	Kiil	" 5

Tid	Klasse og fag	Eksaminator	Censor	Lokale
	3a.			
12. juni kl. 8	Geografi	JM	Bg	Nr. 7
15. " " 8	Tysk	Lg	VL	" 1
19. " " 8	Fysik	JJ	Kj	Fysiklokalet
22. " " 8	Dansk	Bk	Kiil	Nr. 1
	3b.			
11. juni kl. 8	Matematik	gh	F	Nr. 1
16. " " 8	Engelsk	Hh	Mo	" 16
18. " " 8	Historie	Lau	IP	" 3
21. " " 8	Geografi	Joh	Gr	Geografilok.
	2a.			
9. juni kl. 8	Religion	Lau	k	Nr. 3
11. " " 8	Tysk	L	VL	" 3
15. " " 8	Historie	IP	GB	" 3
17. " " 8	Geografi	Joh	Gr	Geografilok.
	2b.			
11. juni kl. 8	Historie	GB	IP	Nr. 4
14. " " 8	Naturhistorie	JM	k	Naturh.lok.
16. " " 8	Tysk	L	VL	Nr. 1
18. " " 8	Matematik	gh	Li	" 4
	1a.			
11. juni kl. 8	Religion	Lau	k	Nr. 5
15. " " 8	Engelsk	Mo	Hh	" 4
18. " " 8	Geografi	JM	Joh	Geografilok.
	1b.			
14. juni kl. 8	Engelsk	Mo	Hh	Nr. 4
16. " " 8	Dansk	Kiil	Bk	" 4
18. " " 8	Matematik	L	Kj	" 5

Fremlæggelsesarbejderne bedømmes således:

Skrivning: 3a: Hh, 3b: L, 2ab: Hh.

Tegning: Rabc, 4abc, 3ab: Kommuelærer J. Stave, Åbenrå.

Kvindeligt håndarbejde: Rabc, 4abc: Lærerinde, fru Nanna Gandil,
Frederiksborg Statskole, Hillerød, 3ab: Bg.

Sløjd: 4abc, 3ab: Overlærer S. Kristensen, Åbenrå.

Tilsynshavende under mundtlig eksamen:

8/6: L	12/6: k	17/6: joh
9/6: L	14/6: HA	18/6: HA
10/6: k	15/6: HA	19/6: Joh
11/6: Kiil	16/6: joh	21/6: L
		22/6: Joh

Indbydelse

Skriftlig examen og skriftlig årsprøve fandt sted i dagene 7.—20. maj.

Mundtlig examen og mundtlig årsprøve vil finde sted efter foranstående skema.

Fremlæggelsesarbejderne i sløjd, kvindelig håndgering, skrivning og tegning vil være udstillede i drengenes gymnastiksal 1. og 2. juni kl. 10—12 og 16—18.

Eleverne skal aflevere dem til skolen senest den 31. maj kl. 16 og afhente dem den 3. juni kl. 8—12.

Årsafslutningen finder sted for 1. og 2m's vedkommende 19. juni kl. 9,00, for resten af skolen 24. juni kl. 9.

Til at overvære de mundtlige prøver, bese fremlæggelsesarbejderne, deltage i afslutningsfesterne indbydes herved forældre og andre, der nærer interesse for skolens arbejde.

Det nye skoleår begynder torsdag den 13. august kl. 9.

22. maj 1954.

— Georg Buchner

Nogle ordensregler

- 1) Eleverne skal møde i god tid, d. v. s. være på skolepladsen lidt før skoletidens begyndelse.
- 2) Skoletiden er fra kl. 8,00 til kl. 13,50, om lørdagen dog fra kl. 8,00 til kl. 13,00. Eftersidning finder kun sted, efter at hjemmet er underrettet herom.
- 3) Ønskes en elev fritaget for at tilbringe frikvartererne på legepladsen, må *skriftligt* ønske herom medbringes. Tilladelse vil almindeligvis kun blive givet for en kortere periode. I spisefrikvarteret kan eleverne opholde sig indendørs. Der kan købes mælk på skolen.
- 4) Tilladelse til at forsømme skolen hele dagen eller dele af dage kan i særlig tvingende tilfælde gives af rektor eller inspektør efter *skriftlig* anmodning, der bør fremsendes i god tid. Ekstra frihed i forbindelse med ferier og fridage gives principielt ikke. Skolen venter, at man aldrig begærer frihed, medmindre det er strengt nødvendigt.
- 5) Efter forsømmelse på grund af sygdom må *skriftlig* meddelelse fra hjemmet om forsømmelsens årsag og varighed medbringes, efter epidemiske sygdomme meddelelse fra lægen, hvem det ifølge ministeriets meddelelse af 15. marts 1916 påhviler, når der konstateres smitsom sygdom i et hjem, der har skolesøgende børn, at underrette disses skole.
- 6) Ingen elev må forlade skolen i skoletiden uden rektors, inspektors eller (i frikvartererne) pladsinspektørens tilladelse.
- 7) Alt skolemateriel skal være tydeligt mærket med navn.
- 8) Fritagelse for gymnastik, boldspil eller badning kan af hensyn til en elevs helbred gives efter *skriftligt* ønske fra hjemmet, dog ikke ud over en uge ad gangen. Længere fritagelse kan ifølge ministeriel bekendtgørelse kun gives efter lægeattest på særlig blanket, der fås udleveret på skolen.
- 9) Cyklerne skal anbringes på de anviste pladser og være aflåsedes. Skolen påtager sig intet ansvar.
- 10) Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens materiel og inventar vil blive forlangt erstattet. Enhver beskadigelse skal straks meddeles.
- 11) Eleverne er efter tur ordensdukse. Ordensduksen skal være på skolen 5 minutter før skoletid og må ikke forlade den, før nøglerne er afleveret.

Aabenraa Statsskole

Rektor træffes som regel skoledage (undtagen tirsdag og lørdag)
kl. 12,15—13.

Telefoner: Rektor	Aabenraa	2311
Lærerværelse (kl. 8—14)	»	2611
Inspektør privat	»	2811
Regnskabsfører privat	»	2569
Pedellen (efter kl. 14)	»	2611

Bankkonto: Den Nordslesvigske Folkebank.

Postgirokonto: Nr. 43440.